

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, VASARIO – FEBRUARY 9, 2017, • Vol. CVIII Nr. 16

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-08-17

ŠIAME NUMERYJE:

Iškilmingai užbaigti Šv. Kazimiero parapijos sukaktuviniai metai – 8 psl.

Prisimename redaktorių ir filatelistą Igną Sakalą – 12 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Vokietijos ministrė: Lietuvos laisvė niekada daugiau nebus paaukota

Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Vokietijos gynybos ministrė Ursula von der Leyen oficialioje NATO daugianacionalinio bataliono pristatymo iškilmėse Rukloje. Martyno Ambrazo nuotr.

Visos Aljanso narės yra besąlygiškai įsipareigojusios vykdyti savo NATO įsipareigojimus, sakė Vokietijos gynybos ministrė Ursula von der Leyen oficialioje NATO daugianacionalinio bataliono pristatymo iškilmėse, kuriose dalyvavo ir Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Lietuva niekada nebebus viena. Jos žmonių ateitis yra užtikrinta didžiausio visų laikų karinio Aljanso. Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė niekada daugiau

nebus paaukota. Visi Lietuvos sąjungininkai vykdo Aljanso įsipareigojimą be jokių kompromisų“, – Ruklos mokomajame pulke išsirikiavusiems sąjungininkų kariams kalbėjo Vokietijos ministrė.

U. von der Leyen Rukloje prisiminė ir Lietuvos istoriją, pabrėždama, kad šalis ilgą laiką buvo stipresnių kaimyninių valstybių apsuptyje, kurios nerodė jokios pagarbos tarptautinei teisei, įskaitant ir nacistinę Vokietiją, ir Sovietų Sąjungą.

– 3 psl.

Moteris, kurią pažįsta viso pasaulio lietuviai:

Jubiliejų švenčiančiai Almai Adamkienei – ilgiausių metų! „Yra šalis“ nuotr.

„Geriausia
jubiliejaus dovana
– gera vyro
Valdo sveikata“

Vasario 10 dieną Alma Adamkienė, Prezidento Valdo Adamkaus žmona, moteris, kurią pažįsta ir gerbia visame pasaulyje išsibarstę lietuviai, švęs savo garbingą 90-ties metų jubiliejų.

Nedidukę, liekną, aristokratiškos laikysenos ir visada elegantišką moterį iš Lietuvos su pagarba prisimena ir ne vienos pasaulio šalies galingieji – vadovai ir karaliai, kurie įvairių valstybinių susitikimų proga spaudė jai ranką.

Dar prieš dešimtmetį A. Adamkienė gimtadienio proga JAV Baltųjų rūmų Ovaliniame kabinete iš tuometinio Amerikos prezidento George W. Bush žmonos Barbaros gavo dovanų baltų rožių puokštę.

– 2 psl.

Nežinau nė vieno tikro kelio į sėkmę, tik vieną – į tikrą nesėkmę: tai noras įtikti visiems – Platonas

Kodėl pasaulis painus ir nenuspėjamas? Kodėl jame tiek daug skausmingų prieštarvimų? Kodėl mes beveik niekuomet nežinome, kas mums linki sėkmės, o kas trokšta į nugarą įbesti durklą?

Imkime ukrainietišką pavyzdį. Vis kebliau suprasti, kam tarnauja buvusi Ukrainos karinių pajėgų lakūnė Nadiežda Savčenko. Rusijos kalėjime mergina laikėsi didvyriškai, o grįžusi į Ukrainą prabilo taip, kaip norėtų Kremlius – neva Ukraina privalo susitaikyti su Krymo okupacija. Priešingu atveju Kijevas praras dar ir Donbasą... Ar įmanoma suprasti, kas tikrasis tokios laikysenos formuotojas – niūri realybė, nuoširdumas, kvailumas ar Rusijos slaptųjų tarnybų intrigos?

Ukrainos Rados deputate tapusi N. Savčenko įtartina elgėsi ir vaduodama iš Rusijos nelaisvės ukrainiečių karius. Ji demonstratyviai ignoravo visas oficialias Kijevo nustatytas taisykles. Bet keisčiausia, kad jai pavykdavo. Ukrainos prezidentui ir Europos Sąjungos (ES) derybininkams niekas lengvai neatiduodavo ukrainiečių karių, o buvusiai Kremliaus kalinei išvaduoti juos sekdavosi žymiai sėmingiau.

Gal išties teisingas Radikalų partijos atstovas Ukrainos Radoje Igor Mosičiuk, manantis, jog Kremlius tik vaizdavo, kad N. Savčenko kankinasi jų kalėjimuose („Obozrevatel. Live“)?

Keistai, įtartinais besielgiančių nadieždų savčenkų pasaulyje labai daug. Pati didžiausia šių dienų paslaptis – JAV prezidentas. Tiesa, Donald Trump priekaištuose apstu karčios tiesos. Būtų kvaila ginčyti pastebėjimus, esą Jungtinių Tautų Organizacija yra brangiai kaštuojanti biurokratinę organizaciją, iš kurios skriaudžiamoms tautoms bei valstybėms – beveik jokios naudos. Nebent moralinis pasitenkinimas išgirdus palankų žodį.

Būtų keista, jei ginčytume ir nuostatą, kad ES valstybės elgėsi nesąžiningai, išnaudodamos JAV karinę galią. Jos buvo tikros, kad į pagalbą amerikiečiai visuomet atskubės. Todėl pusę amžiaus kryptingai mažino išlaidas kariuomenių reikmėms, nė akimirksnio nesusimąstydamos, kad nėra nieko amžino – taip pat ir gyvenimo „šiltnamio sąlygomis“.

Nereikėtų piktintis ir pastabomis, kad NATO aljansas turįs trūkumų. Jau vien tai, kad Baltijos valstybės buvo priimtos į NATO aljansą be konkretaus plano, kaip jas tektų ginti karo atveju, – iškalbingas. Šis faktas byloja, kad NATO vadovybei nėra svetimi žmogiški trūkumai – trumparegiškumas bei lengvabūdiškumas.

Tačiau kritika nelygu kritikai. Vieni kritikuoja tam, kad patobulintų. Kiti kritikuoja siekdami sužlugdyti. Kokiais sumetimais vedinas kritikos kuokomis mojuoja D. Trump? Pavyzdžiui, kodėl ryžosi koreguoti ekonomines sankcijas, kurias jo pirmtakas Barack Obama buvo nutaikęs į Rusijos slaptąsias tarnybas? Žinoma, užsienio spaudoje gausu pranešimų, kad D. Trump pasirašytos korekcijos ne naudingos FSB, SVR ir GRU ir visoms kitoms panašioms Rusijos struktūroms. Bet juk esama ir priešingų svarstymų. Kuriais liepsite tikėti?

Ko daugiau – vilties ar nerimo – atnešė D. Trump ir Rusijos prezidento Vladimiro Putino beveik 40 minučių trukęs telefoninis pokalbis? Politikos apžvalgininkai tvirtina, kad pašnekėsio būta neutralaus, mandagaus, atsargaus. Vaizdžiai tariant, tai buvo tik pirmasis apsižvalgymas. Jis dar nieko nereiškia – nei gero, nei blogo.

Bet jei tas pokalbis buvo toks nekaltas, kodėl šiuo metu Rusijos pajėgos žymiai aktyviau puola Rytų Ukrainą? Aiškių žinių apie D. Trump ir Ukrainos prezidento telefoninį pokalbį taip pat nėra. Vienintelis tikras dalykas – Rusija suaktyvino karinius veiks-

Nadieždos Savčenos paslaptis

GINTARAS VISOCKAS

mus prieš Ukrainą. Gal Kremlius supranta, kad netrukus teks trauktis namo, todėl vedinas primityvaus keršto trokšta tiesiog kuo daugiau pakenkti?

Vis tik rinkimės blogiausiąjį variantą – jeigu nesame tikri, kad D. Trump bus principingas NATO įsipareigojimų sergėtojas, ar galime turėti vilčių, kad naujasis Baltųjų rūmų vadovas nuoširdžiai rūpinsis NATO aljansui nepriklausančios šalies saugumu?

Lietuvos padangėje taip pat esama rimto galvosūkio. Visiems lietuviams turėtų rūpėti, kas laimės Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų partijos lyderio postą, nes ši partija, drįstu manyti, – viena rimčiausių, padoriausių ir perspektyviausių. Todėl ir svarbu, kuo baigsis rinkimai, numatyti va-

sario 11–12 dienomis. Į TS-LKD lyderio kėdę pretenduoja net keturi kandidatai – Gabrielius Landsbergis, Žygimantas Pavilionis, Paulius Saudargas ir Mykolas Majauskas.

Prof. Vytautas Landsbergis jau užsiminė, kad šie rinkimai turį negražų aspektą. Profesoriaus manymu, G. Landsbergiui tenka vienam grumtis prieš tris oponentus. Profesoriaus anūkas neigia, kad jis vienas – prieš visus

tris. P. Saudargas taip pat nesutinka, kad esama sąmokslų prieš Gabrielių. Sąmokslų nemato ir Ž. Pavilionis. Tačiau tiesa. greičiausiai, – profesoriaus pusėje.

Tačiau dabar mums svarbiausios ne sąmokslų priežastys, o koks kandidatas būtų geriausias lietuviui. Suprasti sunku. Jie visi gražiai kalba. Kaip nepasimesti širdį glostančių pareiškimų maišalynėje: „partijoje – daug neišnaudoto potencialo“, „reikia peržengti patiems per save“, „atsisukime į nepagrįstai nuskurdintą, pažemintą žmogų“, „negalime dirbti tik tiems nepagrįstai turtingiems žmonėms“, „konservatoriai prarado socialinį jautrumą“, „pasigendame realių Gabrieliaus darbų“...

Moteris, kurią pažįsta viso pasaulio lietuviai

Atkelta iš 1 psl.

Tačiau ši, 90-ąją savo gimtadienį A. Adamkienė žadėjo pasitikti kukliai, be didelių iškilmių, kartu su keliais artimais žmonėmis. „Lietuvos ryto“ žurnalas „Stilius“ rašo, kad nuo vyro ji gaus tradicinę dovaną – gėlių puokštę ir bučinį.

Pati solenizantė teigė, kad dabar jai kiekviena diena, praleista kartu su vyru, yra šventė. „Ką tik pasitikrinome sveikatą. Valdo rezultatai net geresni, nei anksčiau. Gydytojų išvada ir yra geriausia dovana“, – žurnalui sakė A. Adamkienė.

Ji pridūrė, kad niekada apie save negalvoja kaip apie prezidento žmoną. „Esu tik Valdo žmona“, – kukliai pastebėjo žinoma lietuvė. Daugiau nei 65 metus trunkančioje santuokoje ji visada palaikė savo vyrą – ir džiaugsme, ir sunkiomis gyvenimo akimirkomis.

A. Adamkienė buvo šalia, kai V. Adamkus dvi kadencijas buvo išrinktas Lietuvos prezidentu, kai reikėjo kartu su juo tinkamai atstovauti Lietuvai svarbiuose susitikimuose su pasaulio galin-gaisiais. Dar didesnio žmonos palaikymo prireikė tuomet, kai garbiam vyrui teko kovoti su jį užklupusia sunkia liga. O ir dabar, kai liga pasitraukė, A. Adamkienė sergsti sutuoktinį, vis primindama, kad jam reikia pailsėti.

V. Adamkui tapus Prezidentu, A. Adamkienė

Neseniai V. ir A. Adamkai paminėjo sutuoktinių 65-metį. D. Pipa nuotr.

ėmėsi labdaringos veiklos. Įkūrusi labdaros fondą, jame sukauptus pinigus skirdavo kaimo mokyklų remontui. Šis Almos Adamkienės fondas gyvavo 15 metų. Moteris sakė pasirinkusi remti Lietuvos ateitį – vaikus. Ji tiki, kad vaikai, supratę, kas yra labdara, užaugę ir patys mokės dalintis ir remti tuos, kuriems tos paramos labiausiai reikia.

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje kartu su tėvais, Stasiu Nutautu ir Ona Soblyte-Nutautiene, Alma pasitraukė iš Lietuvos. Gyvendama Vokietijoje, ji studijavo filologiją Erlangeno universitete, Bavarijoje.

1949 metais, kaip ir daugelis tokio likimo šeimų, Nutautai rado prieglobstį JAV. Čia Almai teko padirbėti įvairių darbų – nuo laborantės, iki draudimo agentės. 1951 metais ji išteikėjo už Valdo Adamkaus. Nuo 1962 metų A. Adamkienė 25 metus vadovavo šeimos įsigytai Tabor Farm vasarvietei, kuri tapo ir lietuvių centru.

Jau 1997 metais, vykstant prezidento rinkimų kampanijai, A. Adamkienė nusprendė, kad nepaisant to, kaip baigsis rinkimai, ji Lietuvoje vis vien užsiims labdaringa veikla. Šį pažadą sau garbinga moteris ištesėjo su kaupu.

„Draugo“ informacija

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Administracija – skelbimai@draugas.org administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome. Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Frazę apie lietuvio atsparumą ištare prof. Juozas Meškauskas, 1995 m. pirmą kartą po pusės amžiaus lankydamasis Lietuvoje. Į žurnalistės klausimą, kas lietuviams Vakarų tremtyje padėjo išlikti, jis tuomet atsakė: „Lietuviai yra atsparūs, pareigingi ir energingi. Šios savybės jiems ir padėjo išlikti. Jie buvo organizuoti, padėjo vieni kitiems kiek galėjo. Tą atsparumą aš radau ir grįžęs į Lietuvą“. Šiuos žodžius galima pritaikyti ir pačiam profesoriui, nuo kurio gimimo praėjo 110 metų (mirė sulaukęs 104 m.). Jį prisiminti svarstydamas: o ką galėčiau įvardinti kaip artėjančios Vasario 16-osios žmogų? Žinoma, jis buvo per jaunas, kad pats būtų kovojęs Nepriklausomybės mūšiuose (g. 1904 m. Vajėsiuose, Anykščių vals., Ukmergės apsk.), bet tai buvo tipiška tos kartos asmenybė su aukštais idealais.

Su Profesoriumi teko kalbėtis ne kartą, jo interviu esu spausdinusi ne viename leidinyje, esu lankiusi jį gražiojoje Beverly Shores gyvenvietėje ant Michigano ežero kranto, Indianos valstijoje. Jis buvo vienas iš triumvirato, kurį sudarė Juozas Meškauskas, Jonas Sakas ir buvęs „Draugo“ moderatorius kun. Vytautas Bagdanavičius. Tuometinis Krikščionių demokratų sąjungos generalinis sekretorius Pranas Povilaitis užtikrindavo triumvirato egzistavimą – susisodinęs į savo automobilį Joną Saką ir kun. Vytautą periodiškai juos iš Čikagos veždavo pas Profesorių mąstytojų idealistų pokalbiams. Iš to triumvirato jau nebėra likę nė vieno, bet, esu įsitikinusi, kad ta dvasinė energija kažkokiais pavidalais tebeegzistuoja ir mus veikia.

Veiklus ateitininkas

Juozas Meškauskas buvo veiklus ateitininkas, Ateitininkų sąjungos pirmininkas (dalyvavo įkuriant „Gajos“ studentų medicų ateitininkų organizaciją), 1929 m. tautininkų valdžios už paskaitas gimnazijose ateitininkams buvo įkalintas Varnių koncentracijos stovykloje. (Nors universitete ateitininkų veikla buvo leidžiama, bet draudžiama gimnazijose.) Policija J. Meškauską suėmė per Kalėdų atostogas Kaune, kartu su Ateitininkų sąjungos generaliniu sekretorium Jonu Štaupu ir ateitininkų ideologu dr. Petru Karveliu. Vėliau čia buvo atvežtas ir studentas Adolfas Damušis. Varniuose jie gyveno barakuose, aptvertuose tvora ir saugomuose sargybos. Gretimose patalpose buvo uždaryti ir šeši komunistai. Juozas Meškauskas niekada dėl to nepyko, netgi didžiavosi, kad tarp įvairių pažiūrų žmonių būdavo mąstančių, kurie siekė tiesos, – mat studentų korporacijų pirmininkai, dekanas, rektorius kreipėsi į švietimo ministrą K. Šakenį, prašydami ateitininkus paleisti iš koncentracijos stovyklos. J. Meškauskas iš stovyklos grįžo po 44 parų, nors buvo ištremtas pusei metų.

Drąsus dekanas

J. Meškauskas buvo žmogus, kuris mylėjo tiesą, todėl vėliau priešinosi ir sovietinei, ir vokiečių okupacijai, sėdėjo net kalėjime. Bolševikmečiu, 1941 m., kartu su A. Damušiu, J. Ambrazevičium, Z. Ivinskiu, Pr. Padalskiu, kuris atvažiuodavo iš Vilniaus, priklausė slaptam sukilimo komitetui. Pasiūrimai vykdavo gydytojo J. Meškausko kabinete (Savanorių pr. 75), kur lankydavosi daug žmonių, tad buvo mažiau įtarimo. Laikinoji vyriausybė dar sovietinės okupacijos metu buvo numatyta J. Meškausko kabinete. Prof. J. Meškauskas yra pasakojęs, kad jo buvęs studentas dr. K. Ambrozaitis yra prisipažinęs: „Kai pas tave buvo sudaryta ir posėdžiauvo Laikinoji vyriausybė, aš laukeėjau sargybą“. Kai Birželio sukilimo dalyviai sudarė Laikinąją vyriausybę, buvo perorganizuotas universitetas. J. Meškauskas paskirtas Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto dekanu ir juo išbuvo visą vokiečiųmetį. „Ne viskas ėjosi sklandžiai, – šių eilučių autorei yra pasakojęs Profesorius. – VDU Medicinos fakultetas buvo kairiųjų rankose. Vokiečiai spaudė, kad studentai būtų pasiūsti į darbo batalioną. Gestapininkas lietuvis Majeris pasikvietė dekanus, rektorius ir generalinį švietimo tarėją į gestapo posėdį, kad įtikintų mus išrašyti studentus iš universiteto ir leisti juos įtraukti į darbo grupes. Visi dekanai buvome prieš. Aš kalbėjau paskutinis – irgi

Lietuvio atsparumas neišnyko

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Prof. dr. Juozas Meškauskas su šeima Vokietijoje: žmona Jonė, taip pat gydytoja, dukra Marytė, sūnus Jonas.

prieš. Man pasisakius Majeris stvėrė ginklą: tarėjas eis namo, o visi profesoriai areštuojami. Po kelių minučių prie manęs priėjo tarėjas ir paklausė: „Kuo galiau padėti?“ Paprašiau, kad praneštų žmonai, kas įvyko, nes nebepareisiu namo. Mus susodino į dengtą sunkvežimį ir nuvežė į sunkiųjų darbų kalėjimą Mickevičiaus gatvėje, šalia Medicinos fakulteto. Išsėdėjau savaitę kartu su prof. Zubkum, Ivinskiu ir prof. Kairiu. Buvo studentų atostogos. Sujudo studentai. Gal gestapas pabūgo, bet po savaitės mus vėl nuvežė į gestapą. Čia po viršininko prakalbos, kad mes turim įsijungti į karą ir nugalėt komunizmą, visus paleido“.

Kai profesūra buvo išvežta į kalėjimą, Vytauto Didžiojo universitetas buvo uždarytas, bet paleistas į laisvę Profesorius darbą tęsė, veikė ir Medicinos fakultetas, nes dekanas J. Meškauskas nekreipė dėmesio į vokiečių draudimus. „Dėjau į studentų knygutes dekaną parašus, – pasakojo profesorius. – Paprašiau, kad visi profesoriai skaitytų paskaitas ir taip pat dėtų parašus. – Visame universitete veikė tik Medicinos fakultetas. Mano studentai neprarado nė vienos valandos. Tarp studentų buvo dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Kazys Šaulys ir kt., kurie vėliau pateko į Vokietiją. Jie tęsė studijas. Man grėsė areštas. Vokiečiai žinojo, bet gal nenorėjo triukšmo, o gal respektavo, nes gydytojų nebuvo daugelyje vietovių, mat buvo sunaikinti visi gydytojai žydai“.

Išpūdinga istorija ir kaip Profesorius gelbėjo universiteto turtą nuo vokiečių išvežimo. „Atbėgo į kliniką sargas ir pasakė, kad vokiečiai pulkininkas kviečia ateiti į fakultetą, nes norįs evakuoti turtą. Sakau – neturiu dėžių. „Atsiųsiu dėžes, sunkvežimius, darbininkus, – sako vokiečiai. – Būk 3 val.“ O tuo metu buvo 11 val. Likom aš, sargas, farmacijos dėstytojas,

atsirado dar dr. Rateliūškis, praktikuojantis gydytojas. Paprašiau visus čia esančius padėti suslėpti brangius aparatus, ypač binokuliarinius mikroskopus, kad vokiečiai nerastų ir nepaimtų. Skubiai nešė mikroskopus iš histologijos, fiziologijos laboratorijų, kitą aparatūrą, slėpėm Anatomijos instituto lavonų dėžėse, kuriose Teismo medicinos salėje dvi savaites gulėjo lavonai. Įsivaizduokit, koks buvo kvapas. Tikėjomės, kad vokiečiai nekiš čia nosies. Suslėpėm viską, ką galėjom. Aš dar spėjau pareiti namo. 3 val. sunkvežimiu atvažiaavo vokiečių kareiviai su dėžėmis. Krovė aparatus, instrumentus, mikroskopus. Kai pradėjo rinkti, pamačiau, kas jiems yra svarbu – aparatai, kurie turėjo platinos, vario ir kt. Jiems reikėjo tik brangaus metalo. Norėjau žinoti, kur tas turtas bus padėtas. Jeigu vėliau atsiras galimybė atsiimti, nežinosiu, kur kreiptis ir kur ieškoti. Jie sakė, kad veža į Trakėnus (Prūsijoje) paslėpti nuo bolševikų. Prašiau, kad leistų krovinį lydėti. Pulkininkas sutiko. Dar paprašė, kad kartu galėtų važiuoti mano asistentas dr. Jonas Adomavičius (vėliau Čikagoje tapęs garsiu gydytoju mecenatu), jo brolis ir dr. Kyras. Mes su tuo kroviniu ir išvažiaavom į geležinkelio stotį, čia sukovė į vagonus...”

Kaip yra pasakojusi Čikagoje gyvenusi gen. Kazio Musteikio našlė Gražina, Vokietijoje Meškauskai globojo jų šeimą, kai vokiečiai K. Musteikį kartu su šeima išmetė iš pabėgėlių stovyklos. Naktimis Musteikiai ateidavo nakvoti į pabėgėlių ligoninės netoli Miuncheno vidaus ligų skyriaus vedėjo dr. Meškausko kabinetą.

Lietuviškas išdidumas

Reikėtų aptarti dar vieną atsparaus lietuvio prof. J. Meškausko darbą – jo parengtą „Lietuvos medicinos istoriją“. Jis yra sakęs, kad parašyti jį vertė lietuviškas išdidumas, mat okupuotoje Lietuvoje likęs prof. Vladas Lašas, buvęs fakulteto dekanas, savo knygelėje „Aukštųjų mokyklų išsivystymas Lietuvoje“ kalbėdamas apie Medicinos fakultetą, į Vakarų pasitraukusių profesorių net nepaminėjo. „Taip buvo suklastota istorija. Todėl man kilo mintis parašyti tikrąją istoriją“, – sakė jis. Darbą pradėjo 1970 m. Rašyti buvo labai sunku, nes nebuvo medžiagos. Rašė į Kauną, į buvusį universitetą, prašydamas medžiagos, bet jokio atsakymo negavo. Tada iš privačių bibliotekų surinko visus „Medicinos“ žurnalo numerius, iš jų sulasiojo daug faktų, ėmė susirašinėti su gydytojais, naudojos savo ir kitų profesorių atsiminimais. Knygai atiduota 15 metų. Ji išleista 1987 m. Profesorius džiaugėsi, kad Lietuvoje ji vertinama ir ja naudojama.

Tiek trumpai apie atsparų lietuvių prof. J. Meškauską, nors jis vertas didelės monografijos. Bėlika pridėti, kad už krikščionišką veiklą Popiežius Jonas Paulius II jį yra apdovanojęs Šv. Silvestro medaliu.

Jeigu tikėtume Profesoriumi, lietuvių atsparumas neišnyko.

Lietuvos laisvė niekada daugiau nebus paaukota

Atkelta iš 1 psl.

„Nacių valdymo metu vietos lietuvių tautai nebuvo, o Antrojo pasaulinio karo pabaiga ir sąjungininkų pergalė neatnešė laisvės Lietuvai (...), priešingai – matėme stalinistinį terorą ir trėmimus“, – teigė ministrė.

Visą priešakinių pajėgų bataliono kovinę grupę sudarys apie 1 200 karių iš Vokietijos, Belgijos, Nyderlandų, Liuksemburgo ir Norvegijos, o 2018 m. prie grupės prisijungs Kroatijos ir Prancūzijos pajėgos. Pajėgos batalione bus rotuojamos kas 6 mėnesius. Šiuo metu į Lietuvą jau yra atvykusi bataliono vadovybė iš Vokietijos ir dalis karių, taip pat belgų logistikos kuopa ir pirmosios olandų pajėgos.

Prezidentės D. Grybauskaitės teigimu, sąjungininkų kariai į Lietuvą atvyksta tinkamu lai-

ku, nes saugumo situacija regione išlieka įtempta, stebima vis didesnė Kaliningrado srities militarizacija, kuri kelia grėsmę ne tik Lietuvai, bet ir visai Europai bei NATO.

„Taika ir saugumas nėra duotybės, todėl mums reikia realaus atgrasymo priemonių saugant taiką. Sąjungininkų buvimas čia siūnčia žinią visiems: NATO yra vieninga“, – iškilmių metu teigė Prezidentė D. Grybauskaitė.

Dėl Rusijos intervencinių veiksmų Ukrainoje ir pasikeitusios saugumo situacijos Varšuvos NATO viršūnių susitikime valstybių lyderiai priėmė sprendimą nuo 2017 m. trijose Baltijos valstybėse ir Lenkijoje sustiprinti sąjungininkų buvimą dislokuojant po NATO priešakinių pajėgų bataliono dydžio kovines grupes.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Dviejų vaizdų dialogai Daina Mattis piešiniuose

Daina Mattis jauna Brooklyne kurianti menininkė, savo darbais papuošusi daugybę galerijų.

Asmeninio Daina Mattis archyvo nuotr.

JOVITA BELIAK-ANTANAVIČIENĖ

New Yorko gyventojai ir miesto svečiai paprastai lepunami renginių ir meno pasirinkimo gausa. Tačiau kartas nuo karto čia galima pasidžiaugti ir originaliais lietuvių kilmės menininkų kūriniais. Daina Mattis – jauna Brooklyne kurianti menininkė, savo darbais papuošusi dešimtis galerijų. Praėjusį rudenį New Yorke jos darbai buvo eksponuojami autorinėje parodoje „The present matter“, surengtoje „Sla307 Art Space“ galerijoje.

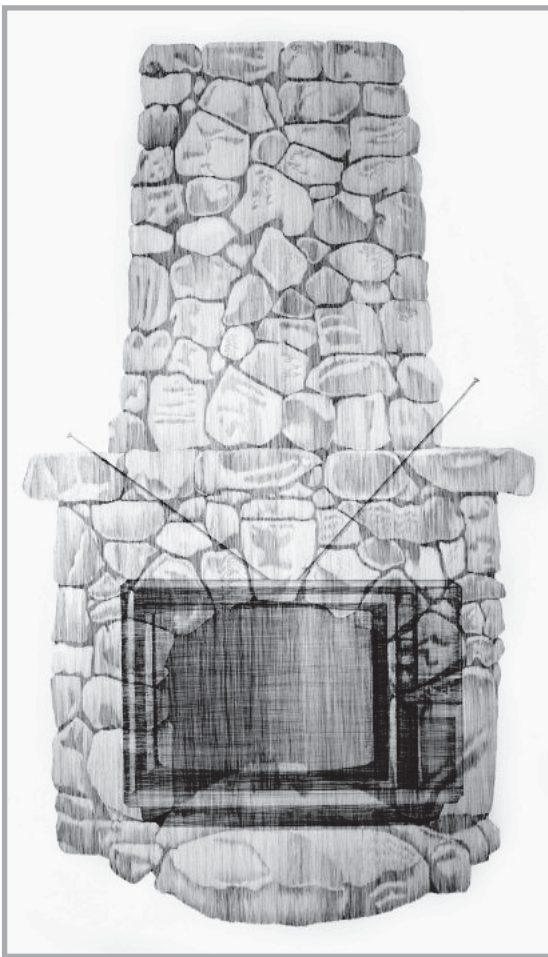
Daugybė horizontalių ir vertikalų linijų, vienas ryškiai pieštuko įspaustų, kitur – vos matomų, susijungia į vieną dviejų vaizdų dialogą. Tarsi apgaubti vaiduoklių šešėlių paveikslai įgyja paslapties bei priverčia parodos lankytojus įminti neįmenamą mįslę – kuris nupieštas objektas yra pirmaeilis. „Jie iš karto pradėjo spėlioti, kuris objektas yra iš priekio, o kuris antrame plane. Aš netgi neužsiminiau jiems apie šią mintį“, – šypsosi menininkė, kalbėdama apie vaikų pirmus išpūdžius ir mintis, pamačius jos paveikslus.

„Bet tai yra būdas, kaip jie nori suprasti tai, ką mato. Tai žmogaus prigimtis – norėti išsiaiškinti, kas vyksta, kuris objektas ‘pradeda pokalbį’, – paaiškina Daina. Savaitei likus iki parodos uždarymo, menininkė suorganizavo edukacinę programą, kurios metu vaikai ir suaugę galėjo geriau pažinti vaizdo, atminties ir piešimo ryšį. Piešdami parinktą objektą – kaktusą – programos dalyviai išsiaiškino, jo piešimas tai nėra tik objekto atvaizdavimas. Tai objekto atvaizdo atvaizdavimas.“

Paveikslą piešė 300 valandų

Pati Daina savo darbuose suinteresuota ne tik atvaizdu, bet ir procesu, medžiaga, idėja bei jų bendru apjungimu. Ji labiau susitelkia į pačią eigą ir linijas. „Aš naudoju labai tradicinius būdus piešinio mastelio nustatymui. Iš anksto apgalvojau, ką ir kaip darysiu“, – apie paveikslo pradžią pasakojo menininkė. „Pradėjau šį piešinį („Nostalgia“ – J. B.-A.) nuo JAV Pilietinio karo laikų spintos, kuri stovi mano namuose. Ji nupiešta realaus dydžio. Nupieštas Amerikos vėliavos siluetas yra taip pat realios vėliavos dydžio, kurią galima nusipirkti internete. Pagalvojau, kad spinta ir vėliava turėtų gerą dialogą kartu“, – apie paveikslo „Nostalgia“ gimimą kalbėjo Daina.

Beje, šį paveikslą ji piešė net 300 valandų! Jeigu objektai neegzistuoja toje pačioje erdvėje, vertinant jų pateikimą, tuomet tampa neaišku, ar vėliava yra už spintos, ar priešais ją. Tačiau žmonių suvokimo lygiai ir interpretacijos skiriasi dėl jų kultūrinių, asmeninių ir politinių įsitikinimų. Tarkime, linijų patamsėjimas tam tikrose paveikslo vietose kai kuriems gali pasirodyti aiškiu objekto išskyrimu į pir-

Daugybė horizontalių ir vertikalų linijų Dianos Mattis kūrinuose susijungia į vieną dviejų vaizdų dialogą. Kūrinys „Monolith“, 2016, grafitas ant popieriaus, 88.25 x 50.5 coliai.

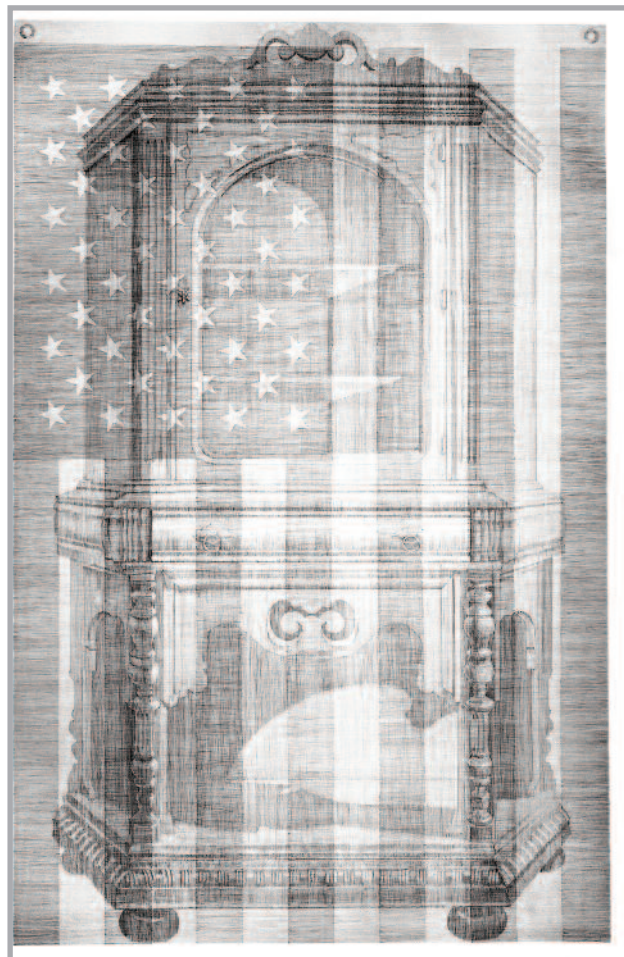
mą planą. Tačiau Daina tuoj pat priverčia pamąstyti dar kartą: „Tai yra tik dalinis sutapimas (ang. – overlaps).“

Dialogas tarp vaizdų ir pirštinių

Beveik visuose dailininkės darbuose pastebimas tiesioginis evoliucinis dialogas tarp dviejų vaizdų. „Jeigu žiūrėsime į židini, jis yra tarsi šeimos centras, kaip ir televizorius. Taigi mes galime žvilgtelti į šio centro praeitį ir pasakyti, kad vienas iš jų teikė šilumą, o kitas – ne. Taip pat mes galime kalbėti apie šio centro veiksmus – vienas kursto veiksmą, o kitas yra pasyvi pramoga“, – apie dialogą piešinyje „Monolith“ pasakojo Daina. Vis dėlto, kiekvienam žmogui piešiniai sukelia vis kitokius jausmus, todėl tikslios ir galutinės piešinių reikšmės negalima apibrėžti.

Dainos asmeninėje parodoje „The present matter“ dėmesį patraukė, atrodo, paprastos išverstos popierinės pirštinės – kuo gi jos susijusios su pieštuku nupieštais paveikslais ir kodėl jos svarbios?

Daina skuba paaiškinti: „Trimatės išverstos pirštinių gali būti laikomos piešiniu, kadangi jos buvo

Paveikslą „Nostalgia“ Daina Mattis piešė net 300 valandų.

Asmeninio Daina Mattis archyvo nuotr.

padarytos iš dvimačio paviršiaus. Išvirkščios pirštinės – tai brėžinio fizinė metafora, kadangi jos turi dvi puses, yra padarytos iš vienos ‘odos’ ir viena pusė niekada negali pamatyti kitos. Tai labai abstraktu.” Šis kūrinio paaiškinimas atskleidžia tikrąją menininko siųstą žinutę parodos lankytojams – sutikime, jog be paaiškinimo šį kūrinį būtume interpretavę kitaip ir niekada nebūtume išsiaiškinę tikrosios reikšmės. Todėl lankantis parodoje labai svarbu išgirsti patį menininką – juk tuomet paroda įgauna visiškai kitą prasmę.

Šeima į Ameriką atplaukė laivu

Nors Daina Mattis gimė Los Angeles, Kalifornijoje, ji puikiai kalba lietuviškai dėka jos tėvų, kurie šeimoje puoselėjo lietuviškumą, bei lituanistinės mokyklos, kurią lankė net iki 12 klasės. „Pirmasis į Ameriką atvyko mano tėtis, kai jam buvo 18 metų, o vėliau, apie 1970-uosius metus, iš Kauno atvyko ir mama“, – pasakoti apie šeimos emigravimą į JAV pradėjo Daina. „Tėtis su šeima išvyko į Vokietiją Antrojo pasaulinio karo pabaigoje, gyveno pabėgėlių stovykloje (angl. – Displaced Persons Camp, arba DP

Dainos Mattis darbai eksponuoti parodoje „The present matter“ „Sla307 Art Space“ galerijoje.

Matt Garland nuotr.

camp) trejus metus. Negalėdami gauti vizos į JAV, jie išvyko į Australiją ir ten pragyveno dar 10 metų. Ir tuomet atplaukė laivu į Los Angeles – tai buvo patogiausias sustojimas”, – apie ilgą kelionę kalbėjo menininkė. Jos tėtis gimė Klaipėdoje ir tikroji jo pavardė Matijošaitis, dėl patogumo JAV buvo pakeista į Mattis.

Daina pirmą kartą į Lietuvą nu- vyko būdama trylikos. Nuo tada kas dveji metai ji vyksta čia aplankyti savo giminių, kuriuos prisipažįsta labai mylinti. Atvykus į Lietuvą menininkė nesijaučia priklausanti tai šaliai, tačiau tą patį jaučia ir būdama Amerikoje. „Mus tėvai augino puoselėdami lietuviybę, bet mes nesam tikri lietuviai. Nors ir turiu Lietuvos pilietybę”, – atvirai prisipažino Daina. Tačiau menininkė žada ir toliau puoselėti lietuviškumą bei savo šeimoje vaikus mokinti lietuvių kalbos.

New Yorke – žuvelė beribiam vandenyne

Daina Mattis bakalauro piešimo ir braižybos studijas baigė Laguna College of Art & Design, Laguna Beach, CA. Studijuodama turėjo galimybę laikinai išvykti semtis patirties Europos universitetuose. Baigusi studijas Californijoje, Daina persikėlė į rytinę pakrantę ir magistratūros studijas (dailės specialybė) baigė Syracuse University New Yorko valsčiuje.

Iš čia menininkė persikėlė į New Yorko miestą, kuriame šiuo metu ir kuria. „Po studijų turėjau rinktis – Los Angeles arba New Yorkas, kadangi tai yra geriausi miestai menininkams. Kadangi tuo metu buvau arti New Yorko, pagalvojau, jog tai yra puiki galimybė persikraustyti dabar, kadangi vėliau tokios galimybės gali nebebūti”, – jau 5-erius metus gyvenanti New Yorke kalbėjo Daina.

Menininkė teigia, jog šiame didmiestyje vyksta begalės įdomių dalykų ir jai jis labai patinka: „Čia tiek daug meno ir kuriančių menininkų. New Yorkas – tai Amerikos Europa. Tai visų kultūrų namai!” Be to, būnant menininku ir gyvenat kuriame nors kitame mieste, tu esi tik maža žuvelė apribotame tvenkinyje. Tačiau kai atvyksti į New Yorką, tu esi jau maža žuvelė beribiam vandenyne, kuri nori augti. Ir tavo augimui nėra ribų – tai menininkę labiausiai skatina kurti ir eiti pirmyn šiame pilname didelės konkurencijos ir neribotų galimybių didmiestyje.

Kūriniai eksponuoti Australijoje

Daina, skatinama dėstytojų, parodose dalyvavo nuo pat savo bakalauro studijų laikų. Dažniausiai tai būdavo grupinės parodos, per metus spėdavo dalyvauti vidutiniškai 5–6 parodose. Ypač aktyvūs buvo 2009–2010 metai, kuomet menininkė turėjo paruošti net 10 ar 12 parodų. Dainos kūriniai tuo metu keliavo po skirtingas valstijas.

Menininkė dalyvavo tokiose grupinėse parodose, kaip „Means of Connection” (Lutheran Church of St. John the Evangelist, Brooklyn, New York), „Meet & Greet” (Spark Gallery, Syracuse, New York), „The Figure Now 2010 International Juried Exhibition” (Fontbonne University Fine Arts Gallery, St. Louis, Missouri), „National Juried Exhibition” (Sylvia White Gallery, Ventura, California) ir kito se.

Taip pat jos kūriniai buvo eksponuojami Banskotown Town Hall (Sidney, New South Whales, Sidney, Australia) bei įsigyti „Frances Keevil Art Gallery” (Sydney, New South Whales, Australia). „Keliavau aplankyti savo brolio su sužadėtine ir tiesiog parašiau laišką vienai Australijos galerijai: esu Amerikos menininkė, ar būtų įdomu pamatyti mano darbus. Ir jie sutiko. New Yorke tokių laiškų geriau nerašyti – niekas neatrašys. Čia yra iš tiesų labai sunku – per pažįstamus tu, žinoma, gali parodyti savo darbus ir tik tada, kai kažkas jais susižavės, prieš ir tau kažką pasiūlys. Aš esu dar tik kūdikis šiame meno pasaulyje. Menas yra labai ilgas procesas”, – apie nelengvą darbų eksponavimo kelią kalbėjo pašnekovė.

Europoje Daina savo darbų dar nebuvo pristatčiusi, nors tėvai labai skatino. Tačiau menininkė prisipažįsta, jog jeigu kas pakvies – būtinai sutiks. Be dalyvavimo parodose Daina taip pat skaito paskaitas The Cooper Union School of Art (New York, New York) bei turi savo klientų ratą, kurie iš skirtingų valstijų atvyksta į studiją įsigyti jos darbų.

Daina Mattis pabrėžia, jog stebėti ir suprasti ką tu pieši – tai yra svarbiausia. Susipažinti su menininkės darbais galima interneto svetainėje: www.dainamattis.com.

Kur švęsti Lietuvos Nepriklausomybės šventes Rytų pakrantėje?

Florida

Vasario 18 dieną, šeštadienį, 10 val. r. Pietryčių Floridos LB kviečia švęsti Lietuvos Nepriklausomybės šventes dalyvaujant tradiciniame dviračių žygyje Sanibelo saloje (1523 Periwinkle Way, Sanibel). Dalyvius aplankys Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius.

Dviračiais teks nuvažiuoti 7 mylias iki Bowmans Beach. Atvažiavus į poilsio aikštelę bus galima įsigyti mėsainių, dešrainių ir gaiviųjų gėrimų. Registruotis reikia iš anksto telefonais: 239-560-3569 (Valdis), 678-897-9163 (Domas), 239-322-4303 (Zita).

Dviračius bus galima išsinuomot, važiuojant savo dviračiais, dalyvio auka – 10 dol.

Georgia

Vasario 18 dieną, šeštadienį, 4 val. p. p. Atlantos LB visus kviečia į Vasario 16-osios renginį Castlebrook Subdivision klube (4910 Piney Grove Drive, Cumming).

Programoje – vakaronė su „Jievaro” šokių grupe, šokiai, linksmybės, balandėliai ir kiti skanumynai. Taip pat vyks Atlantos LB metinis susirinkimas – bus aptarti kitų metų planai, pasidalinta mintimis apie bendruomenės gyvenimą, vyks valdybos rinkimai.

Visi kviečiami apsirengti lietuviškais tautiškais kostiumais arba bent pasipuošti tautine simbolika. Įėjimas nemokamas, bet veiks mokamas baras. Renginį remia Lietuvių Fondas.

Maine

Kovo 12 dieną, sekmadienį, 3 val. p. p. JAV LB apylinkė „Atlantas” kviečia į Lietuvos Nepriklausomybės ir Nepriklausomybės atkūrimo dienų paminėjimo šventę pranciškonų vienuolyno sodyboje (28 Beach Ave, Kennebunk).

Kalbės Vyčio Kryžiaus ordinu ir Lietuvos Nepriklausomybės medaliu apdovanota už Lietuvos Nepriklausomybės veiklą pogrindyje Leonora Sasnauskaitė-Palaima, pirmą kartą koncertuos mažieji bendruomenės nariai. Vaisės suneštinės. Siūloma įėjimo auka 5 dol., vaikams – nemokamai.

Maryland

Kovo 4 dieną, šeštadienį, 3:30 val. p. p. Baltimorės LB kviečia visus į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę Lietuvių namuose (851 Hollins Street, Baltimore).

Programoje pasirodys Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos mokiniai, jaunimo ir senjorų šokių grupė „Malūnas”, bus pagerbtas Amerikos legiono Lietuvių 154 postas, vyks lietuviško kostiumo paroda ir kaimo madų šou. Apsirenkite tautiniais kostiumais arba bet koku tautinio kostiumo elementu: juosta, prijuoste, papuošalu, marškiniais, riešinėmis. Bus galimybė nusipirkti lietuviško maisto.

Massachusetts

Vasario 12 dieną, sekmadienį, Bostone bus švenčiamos Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji.

Šventė prasidės 11 val. ryto iškilmingomis šv. Mišiomis Šv. Petro lietuvių bažnyčioje (75 Flaherty Way, South Boston). Giedos „Jaunos širdys” ir parapijos choras. Po Mišių – kavutė.

1:30 val. p. p. šventė su vaisėmis tęsis „Lietuvių piliečių draugijos” klubo salėje (368 W Broadway, South Boston). Dalyvaus „Occo Duo” gitaristai Andrius Masilionis ir Jonas Kublickas, pianistė Nijolė Abarytė, dailininkė Dana Barūnas, DJ Marius Saldūnas, Bostono lituanistinės mokyklos mokiniai. Siūloma įėjimo auka 10 dol., vaikams ir mokyklinio amžiaus jaunimui – nemokamai, studentams – 5 dol.

New Jersey

Vasario 16 dieną, ketvirtadienį, 12 val. p. p JAV LB Centrinė New Jersey apylinkė ir Toms River miesto savivaldybė kviečia į Trispalvės pakėlimo iškilmės, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės 99-osioms meti-

nėms pažymėti. Iškilmės vyks prie Toms River (NJ) miesto savivaldybės – Ocean County administracijos pastato (101 Hooper Ave., Toms River, NJ). Po iškilmių bus galima pasivaišinti lietuviškais užkandžiais.

Vasario 18 dieną, šeštadienį, 3 val. p. p. Estų namuose (4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson) JAV Centrinė New Jersey LB kviečia visus minėti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Skambės Tautiška giesmė ir šventiniai pasveikinimai, lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė” mokinukų dainos ir vaikų grupės „Spindulėlis” muzikos garsai. Po minėjimo svečiuose su nuotaikingu spektakliu pasirodys New Yorko mėgėjų teatras. Nuo 2 val. p. p. pakvies kavinė „Linos skanumynai”. Įėjimo auka – 15 dol.

Kovo 12 dieną, sekmadienį, 12 val. p. p. Nepriklausomybės dienos šventė Šiaurės New Jersey LB (vyks adresu 24-38 3rd St. Elizabeth). Programoje – Bendruomenės narių pagerbimo iškilmės, Dr. V. Kudirkos lituanistinės mokyklos mokinių pasirodymas, istorijos žinių turnyras „Šimtmečio belaukiant”, linksma vakaruška su maestro R. Zablecku. Būsime vaišinami lietuvišku kugeliu, galėsite įsigyti lietuviškų skanėstų. Bilieto kaina 10 dol., vaikams ir jaunimui iki 16 metų – nemokamai.

New Yorkas

Vasario 25 dieną, šeštadienį, 5:30 val. p. p. New Yorko LB valdyba drauge su LR generaliniu konsulatu New Yorke kviečia į Lietuvos Nepriklausomybės šventę.

Apreiškimo bažnyčioje (259 North 5th Street, Brooklyn) sveikinamąjį žodį tars Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius.

Muzikinę programą atliks Lietuvių meno ansamblis iš Čikagos „Dainava”, vadovaujamas Dariaus Polikaičio. Šventė tęsis Mount Carmel bažnyčios salėje (North 8th Street and Havemeyer Street Corner, Brooklyn). Įėjimo kaina įsigyjant bilietus iš anksto – 25 dol., prie įėjimo – 30 dol.

Kovo 11 dieną, šeštadienį, 5 val. p. p. Rochester LB kviečia į Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios šventę Rochester Airport Marriott (1890 Ridge Rd. West, Rochester). Dalyvaus LR generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius, koncertuos Evelina Anušauskaitė-Young. Bilietai – 60 dol., esamiems Lithuanian Heritage Society of Rochester (LHSR) nariams – 30 dol. Bilietus prašome įsigyti iki kovo 5 dienos. Kreiptis į Skirmantę Philippone: sjuodeikytep@gmail.com, tel. 585-489-5668 arba į Aušrą Clifford: ausramike@yhotmail.com, tel. 585-314-1652.

Pennsylvania

Vasario 19 dieną, sekmadienį, 10:30 val. r. Philadelphia Šv. Andriejaus parapijoje (1913 Wallace St., Philadelphia) bus švenčiamos šv. Mišios už Lietuvos Nepriklausomybę.

Washington, DC

Vasario 19 dieną, sekmadienį, Vashingtono LB ir LR ambasada JAV maloniai kviečia švęsti Lietuvos valstybės atkūrimo dieną drauge:

9 val. r. – bendros šv. Mišios ir malda už Lietuvą bazilikoje (400 Michigan Ave NE, Washington, DC).

9–10 val. r. – registracija Amerikos Katalikų universitete – Caldwell salėje (620 Michigan Ave. NE, Washington, DC). 10 val. r. prasidės oficialioji ir koncertinė šventės programa. Kalbės LR ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen, koncertuos Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos ir Lietuvių mokyklos Washingtone mokiniai.

Po šventinės programos bus galima paskanauti lietuviškų užkandžių ir pabendrauti.

Įėjimo mokestis – 10 dol., vaikams – nemokamai.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

„Gražių dainelių daug girdėjau“ ...

DALIA POŠKIENĖ

Lietuvos skautijos (LS) organizuojamas konkursas „Gražių dainelių daug girdėjau“ rengiamas nuo 2000 m. Konkurso idėja kilo siekiant įamžinti vyriausiojo skautininko Felikso Šakalio, vieno iš skautų judėjimo Lietuvoje atkūrėjų, atminimą. Jis pats puoselėjo dainavimą tarp skautų, rinko ir kūrė dainas. Konkurso iniciatorės – Felikso Šakalio dukros Rėda Šakalytė ir Almė Šakalytė-Jurevičienė.

Feliksas Šakalis gimė 1917 m. sausio 19 d. Nuo pat lopšio jį lydėjo mamos dainuojamos dainos. Būdamas dešimties, Feliksas pradėjo skautauti 64-oje Rygos lietuvių skautų draugovėje. 1933 m. davė skautų vyčio – jūrų budžio žodį, ir jau nuo 1936 m. pradėjo vadovauti skautų draugovei, pelnė paskautininko laipsnį. Aktyviai dalyvavo turistinėje veikloje. Atkūrus skautų organizaciją, Feliksas Šakalis buvo išrinktas Lietuvos skautų sąjungos (LSS) tarybos pirmininku ir vadovavo šiai organizacijai iki 1992 metų. Jam buvo suteiktas vyriausiojo skautininko laipsnis 1990 m. už ypatingus nuopelnus Lietuvos skautijos atkūrimui Lietuvos skautų sąjunga (išeivijoje) apdovanojo Feliksą Šakalį „Geležinio vilko“ ordinu. Vienybės suvažiavime F. Šakalis buvo išrinktas Lietuvos skautijos tarybos nariu, 1997 m. jam įteiktas Padėkos ordinas už pastangas atkuriant Lietuvos narystę skautų organizacijoje (World Organization of Scout Movement) Feliksas Šakalis sukūrė Lietuvos skautijos himną.

*Iškelkim vėliavas aukštai į saulę,
Tegul jos plazda padangėje melsvoj.
Tegul jos skelbia visam pasauliui,
Kad mes gyvenam Tėvynėje laisvoj.
Žygiuoja, žygiuoja, žygiuoja skautija,
Plačiai kur mėlynuoja putota Baltija*

Juo prasideda visi skautų dainų konkursai, kurie tapo vienu ryškiausių ir įspūdingiausių Lietuvos skautijos renginių, ugdančių organizacijos

narių bendrystės jausmą, jaunojo piliečio vidinę kultūrą, sąmoningą tautiškumą, pagarbą dainuojamajam paveldui.

Šių metų konkurso finalas vyko Kauno Jono ir Petro Vileišių mokykloje. Net keturiasdešimt šeši kolektyvai demonstravo savo muzikinius sugebėjimus ir kūrybiškumą atlikdami lietuviškas dainas. Iki finalinio konkurso visoje Lietuvoje vyko atrankiniai dainų konkursai, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 500 dalyvių. Šiemet privaloma daina buvo „Šią naktelę, per naktelę“. Kita lietuvių liaudies daina apie tėvą, tėvulį, tėvužėlį ir trečioji – laisvai pasirinkta.

18 skautų dainos konkurse prisiminimais pasidalijo pirmoji Kauno krašto skautų vadovė Lukrecija Markevičienė, buvęs LSS tarybos pirmininkas Giedrius Vaidelis, Erika Vaidelienė, vienas iš pirmųjų skautų Giedrius Židonis, jaunesnieji – Saulius Jurevičius, Giedrius Židonis ir kiti. Sveikinimo laišką, kurį atsiuntė garbioji Baniutė Mašiotaitė Kronienė perskaitė jau aštuonerius metus konkursą globojančios Lietuvos universitetų moterų asociacijos (LUMA) vadovės – prezidentė Dalia Poškienė ir LUMA Kauno skyriaus pirmininkė Audronė Jurevičiūtė.

Mielos sesės ir broliai,

Džiaugiuosi Jūsų veikla ir energija. Kaip malonu išgirsti apie skautų dainos konkursą.

Skautauju nuo 1935 metų iki dabar. Žinoma, atėjo laikas, kada tenka ribotis veikla, bet ir dabar mes, senutės, įstigėme Sietuvą, einam i sueigas, pasiklausome pakviestų įdomių asmenų pranešimų. Keletas sesių išleido „Per Skautybę Lietuvybei“ 100 puslapių leidinį, kurio vyriausia redaktorė, veikli vyr. skautininkė Elena-Alė Namikienė. Tame leidinyje skaučių ir pagalbininkų skautų darbai nuo pirmų dienų Čikagoje: šiaudinukai, medžio drožiniai, audimas, tautinės lėlės ir dar kiti darbeliai Kaziuko mugėms. Daina mus lydėjo stovyklose, sueigose, minėjimuose. Mylimiausia daina: „Atgimė tėvynė, atgimė ir mes“. Mano tėvas vyr. skautininkas Jonas Mašiotas vadovavo „Aušros“ tuntui Kaune, jo skautai dir-

Konkurso organizatoriai bei vertinimo komisijos nariai.

D. Poškienė skaito Baniutės Mašiotaitės Kronienės sveikinimą.

bo pogrindyje prieš sovietus ir nacius. Daug jų žuvo ir tėvas dėl to labai pergyveno.

Sveikinu Skautų dainos konkurso steigėjus, vykdytojus.

Dirbkite mūsų Lietuvai!

*Vis budžiu
Baniutė Mašiotaitė-Kronienė*

Baniutė Mašiotaitė-Kronienė 2016 metais viešėjo Lietuvoje. XXVII knygos mėgėjų draugijos iniciatyva surengtame susitikime su LUMA narėmis, Mašiotos pradinės mokyklos mokiniais Kauno miesto muziejuje papasakojo apie savo veiklą, pasidalijo prisiminimais apie Skautų veiklą JAV ir savo ryšius su Lietuva.

Konkursas kasmet sulaukia rėmėjų, globėjų. Šiais metais Jaunesniųjų skautų grupės – ansamblių kategorijoje laureatais pripažinti Marijampolės krašto Prienų tunto „Šilo“ draugovės jaunesniųjų skautų ansamblis, Tauragės krašto Romualdo Marcinkaus draugovės solistas Ignas Ickevičius, Telšių krašto Telšių tunto „Šatrijos“ draugovės solistė Mažvydė Šimkevičiūtė. Kompetentingos komisijos vertinimų sulaukė skautų grupės – duetų ir trio atlikėjai Utenos krašto Zarasų A. Kulviečio draugovės trio: Gilmė, Rugilė ir Patricija, Marijampolės krašto Prienų tunto Mato Šalčiaus draugovės skautų ansamblis

Puikiai pasirodė Patyrusių skautų grupės – solistės ir ansambliai:

Šiaulių krašto „Aušros“ draugovės solistė Elzė Urbietytė, Kauno krašto Dubysos tunto „Žvėrūnos“ draugovės duetas Aistė ir Laura, Vilniaus krašto Kernavės tunto „Jundų“ draugovės patyrusių skaučių ansamblis. Vadovų grupėje geriausiais pripažinti Telšių krašto Telšių tunto „Šatrijos“ draugovės draugininkė Julija Bytautaitė, Tauragės krašto vadovų trio, Tauragės krašto Brėkštos vyr. skaučių būrelis ansamblis. Konkurse dalyvavo ir skautiškų šeimų grupės. Geriausiais išrinkti Tauragės krašto Šilalės Simono Gaudėšiaus draugovės šeimyninis skautų duetas – Agnė ir Rokas Tverijonai bei Telšių krašto Telšių tunto Beržinių šeimyninis ansamblis.

„Daina – jau nuo senų senovės labai svarbi kiekvienam lietuviui. Konkursas kasmet sulaukia šimtų dainininkų skautų iš tolimiausių šalies kampelių. Nuo jauniausio, iki vyriausio – savo dainomis jie visi uždega patriotiškumą ir meilę tėvynei kiekvieno skauto širdyje“, – pasakojo Lietuvos skautijos komunikacijos koordinatore Eglė Šidlauskaitė.

Džiugu, kad toks kultūrinis reiškinys sulaukia dėmesio, o jų vadovai, organizatoriai – pelno pagarbą ir pripažinimą.

Dalia Poškienė – Lietuvos universitetų moterų asociacijos prezidentė, XXVII knygos mėgėjų draugijos pirmininkė.

Konkurso dalyviai Kaune.

Rengėjų nuotraukos

Gausėja S. Lozoraičio stipendininkų gretos

2017 metai yra ypatingi magistrantūros programai „Diplomatija ir tarptautiniai santykiai“. Sukanka 15 metų, kai Vytauto Didžiojo (VDU) universitete buvo atkurtos diplomatijos studijos. Prie atkūrimo darbų ženkliai prisidėjo lietuvių išeivija, visų pirma diplomato Stasio Lozoraičio bendraminčiai ir našlė Danie-la Lozoraitienė.

Programa greitai tapo populiari tiek tarp politikos mokslų, tiek tarp kitų kryptių bakalauro programų absolventų. Daug metų dėstomoji kalba buvo lietuvių, vėliau buvo pradėta dėstyti anglų kalba ir labai pagausėjo studentų iš užsienio. Politologijos katedra, kuriai priklauso šios magistrantūros programos studijos, vykdo priėmimą du kartus per metus – birželio ir gruodžio mėnesiais.

Kalbant apie programos steigimą, būtina priminti, kad daug pagalbos jai suteikė Danutė Vaičiulaitytė-Nourse. Aktyvi JAV Lietuvių Bendruomenės veikėja, Seton Hall universiteto darbuotoja ne kartą organizavo šiai studijų programai tiek finansinę, tiek metodologinę pagalbą. Dėka JAV veikiančio Lietuvių Fondo (LF), buvo išleisti keli „Politikos mokslų almanacho“ tomai, o 2010 m. buvo įsteigta Stasio Lozoraičio vardinė stipendija, kurio dėka programos magistrantai gali atlikti stažuotę Lietuvos Respublikos amba-

sadoje Romoje. Per pastaruosius metus stipendininkais tapo šeši „Diplomatijos ir tarptautinių santykių“ programos magistrantai: Živilė Belevičiūtė, Lina Leliukaitė, Mindaugas Norkevičius, Inga Jakaitytė ir Urtė Januškevičiūtė. 2016 m. konkursą laimėjo Šarūnė Rimdeikytė.

Š. Rimdeikytė džiaugiasi galimybe stažuotę atlikti diplomatinėje atstovybėje. Taip pat pabrėžia, kad praktika Romoje tapo neįkainojama patirtimi, kuri pranoko visus lūkesčius. Tai gerokai daugiau nei oficialiame apraše pateiktos užduotys: analitinių Italijos vidaus ir užsienio politikos pažymų rengimas, šalies žiniasklaidos priemonių apžvalga, darbas su konsulinėmis ir administracinėmis užduotimis bei diplomatinės atstovybės projektais.

„Buvo džiugu dalyvauti renginyje, skirtame Sausio 13-osios įvykiams paminėti. Širdyje kirbėjo džiaugsmas matant, kaip mūsų tautiečiai išlieka vieningi nepaisant savo buvimo vietos. Tautos vienybė stebino pačius italus. Jie su didele nuostaba stebėjo, kas vyko Lietuvoje tuo metu“, – savo prisiminimais dalinasi Šarūnė Rimdeikytė.

Taip pat verta paminėti, kad S. Lozoraičio stipendijos laimėtoja baigė Italistikos ir romanų kalbų bakalauro studijas VDU. Žinios, gautos pirmos pa-

LR ambasadorė Italijoje Jolanta Balčiūnienė (k.) ir šeštoji stipendininkė Šarūnė Rimdeikytė.

kopos studijose ir magistrantūroje, labai pravertė stažuotės metu Romoje.

Norintiems paremti LF veiklą ar daugiau sužinoti apie S. Lozoraičio vardinę stipendiją daugiau informa-

cijos Fondo tinklalapyje: lithuanian-foundation.org.

VDU Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto info ir nuotr.

Prisimintas advokatas Rapolas Skipitis

Kaune pagerbtas adv. Rapolo Skipičio atminimas.

Jono Ivaškevičiaus nuotr.

Vasario 3 d. Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS), Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos (LKKSS) Kauno skyriaus ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus iniciatyva Lietuvos istorijos šventovėje – Vytauto Didžiojo karo muziejuje buvo organizuotas minėjimas, skirtas žy-maus tarpukario Lietuvos visuomenės, šaulio ir politinio veikėjo, Nepriklausomybės kovų dalyvio, vidaus reikalų mi-nistro, II ir III Seimų nario advokato Rapolo Skipičio 130-osioms gimimo metinėms. Minėjimo metu apie buvusio Lie-tuvos šaulių sąjungos Centro valdybos pirmininko adv. R. Skipičio nueitą Lietuvai prasmingą gyvenimo kelią pranešimą perskaitė LŠS G9 skyriaus vyr. specialistas Stasys

Ignatavičius. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių są-jungos Kauno skyriaus pirmininkė, Vytauto Didžiojo karo muziejaus mokslinė bendradarbė dr. Aušra Jurevičiūtė su-sirinkusiems perskaitė pranešimą apie adv. R. Skipičio ir Lietuvos šaulių indėlį Nepriklausomybės kovose su ber-montininkais. Minėjimo metu koncertavo J. Gruodžio konservatorijos mokytojos-metodininės, ilgametės šaulės Reginos Kabaliniinės vadovaujamos konservatorijos auk-lėtinės, kurioms akomponavo koncertmeisterė Saulenė Janušaitienė.

LŠS informacija

Nacionalinis diktantas vyks vasario 24 dieną

Nacionalinio diktanto organizatoriai ir projekto partneriai lietuvių kalbos mylėtojus kviečia rašyti jau dešim-tą kartą organizuojamą Nacionalinį diktantą. **Diktantas vyks vasario 24 dieną 10 val. ryto Lietuvos lai-ku.**

Diktantas bus transliuojamas per LRT radiją. Jis truks 45 minutes.

Užsienio lietuvių bendruomenės iš organizatorių gaus diktanto įrašą ir galės rašyti joms patogiu laiku **šeš-tadienį, vasario 25 d.**

Dėl raštingiausiojo vardo bus varžomasi keliuose kategorijose – raštingiausio moksleivio, suaugu-siojo ir užsienio lietuvių. Pernai Na-cionalinį diktantą rašė daugiau nei 8000 žmonių.

„Mano vyriausybė“ info

Skaitykite „Draugą“ greičiau! – www.draugas.org
Remkime Draugo fondą www.draugofondas.org

Ansamblyje „Tolimi aidai“ dainuoja (iš k.): Tauras Radvenis, Virgis Kasputis, Linas Polikaitis, Danius Aneliauskas, Aleksas Vilkas, Kęstutis Daugirdas, Erikas Petraitis, Stepas Puodžiūnas.

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos sukaktuvinių metų pabaigtuvės

DALILĖ POLIKAITIENĖ

2017 m. sausio 29 d. Los Angeles Šv. Kazimiero parapija baigė 75-erių metų sukaktuvinius metus. Meldėmės šv. Mišių metu ir puotavome parapijos salėje. Šv. Mišias aukojo klebonas kun. Tomas Karanauskas. Mišių metu Sutvirtinimo sakramento klasės moksleiviai atliko partautojų pareigas ir skaitė šv. Mišių skaitinius. Su bažnytiniu choru giedojo vyrų vienetas „Tolimi aidai“. Parapijos tarybos pirmininkas dr. Vėjas Skripkus ir Jūratė Venckienė kartu su kitais parapijiečiais nešė aukas.

Salėje svečius pasitiko šampano taurės, Vitos Reivydaitės gėlių kompozicijos puošė stalus bei sceną. Gausiai susirinkusius svečius pasveikino klebonas kun. Tomas Karanauskas ir parapijos tarybos pirmininkas dr. Vėjas bei Margarita Skripkai. Sveikino LR generalinis konsulas Los Angeles Darius Gaidys ir svečias iš Vilniaus, Seimo narys Vytautas Juozapaitis. Svečias klebonui įteikė sveikinimo raštą ir dovaną nuo Irenos Degutienės, Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojos. Danguolė Varnienė pasidalijo prisiminimais apie pirmuosius parapijiečius, atvykusius iš Vokietijos po Antrojo pasaulinio karo.

Parapijos renginių viešnia, parapijetė Hollywoodo žvaigždė Rūta Lee-Kilmonytė papasakojo apie savo pir-

Darius Gaidys, Vytautas Juozapaitis su žmona, Renata Gaidienė, Tomas Karanauskas, Ruta Lee su savo vyru.

Vėjas ir Margarita Skripkai (k.) ir Žydra van der Sluys su Tomu Karanasku.

75-mečio jubiliejaus leidinio redaktorės (iš k.): Žydra van der Sluys, Danguolė Navickienė, Violeta Gedgaudienė, Kristina Kazlauskienė, Marytė Newsom ir Dalilė Polikaitienė.

mąją kelionę į Californiją. Parapijos įkūrėjo prelato J. Maciejausko kvietimu tėveliai ir Rūta 1946 m. atvyko iš Kanados į Los Angeles apsilankyti naujai įsteigtoje parapijoje. „...Tėveliai pamilo gėlėm kvepiančią Californiją, nenorėjo grįžti į apsnigtą Montrealį ir tuoj pradėjo tvarkyti dokumentus gauti vizą atvykimui į Ameriką... Dievas išklausė mano Mamytės maldų... Ji būtinai norėjo gyventi Hollywoode ir man sudaryti sąlygas siekti karjeros filmų industrijoje... aš turėjau tapti ““ (iš Rūtos prisiminimų, aprašytų 75 metų sukaktuviniam leidinyje). Toliau mums žinoma graži Rūtos Lee istorija – mūsų parapijos ir visų lietuvių pasididžiavimas.

Po sveikinimų koncertavo vyrų dainos vienetas „Tolimi aidai“, vadovaujamas kompozitoriaus Kęstučio Daugirdo. Vyrų atliko vienuolika dainų. Šiame ansamblyje dainuoja Los Angeles gimę ir auge: Danius Aneliauskas, Erikas Petraitis, Linas Polikaitis, Tauras Radvenis, Aleksas Vilkas, o taip pat iš kitur atvykę Virgis Kasputis bei Stepas Puodžiūnas. Vyrų, puikiai susidainavę, drąsūs scenoje, išjudino ir svečius, kurie plojo ir kartu dainavo. Linas pristatė paskutinę dainą „Mūsų kaimas“ (V. Šiškauskos muzika, R. Gudavičiūtės eilės): „...Yra toks posakis – vaikui užauginti reikalingas visas kaimas. Mūsų miela parapija yra lyg vaikas – labai jaunai atrodantis 75-erių metų vaikas, kurį auginti, maitinti, auklėti, išlaikyti turime mes visi. Linkime parapijai visuomet išlikti mūsų dvasine ir tautine širdimi. Šv. Kazimiero parapija yra tarsi mūsų didelis kaimas...“ Po koncertinės dalies visi kartu su dainininkais dainavo „Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos“ (K. Vasiliausko muzika, žodžiai S. Gedos – redakcija).

Po skanių šeiminkės Rimos Matulevičienės ir jos talkininkų paruoštų vaišių klebonas kun. Tomas Karanauskas pasveikino ilgametę parapijetę Lionę Vilimienę, kuri neseniai atšventė savo 100-ąjį gimtadienį. Klebonas dėkojo ir apdovanojo Valeriją ir Vytautą Ruzgius, kurie nuo 2003 m. parapijai atstovauja Los Angeles arkivyskupijos Catholic Educational Congress, suruošdami religinės ir tautinės lietuviškos kultūros parodas. Jiems mūsų visų didelė padėka ir pagarba. Taip pat dėkojo parapijos ilgametėms

Danguolė Varnienė.

Vytautas Juozapaitis.

Violeta Gedgaudienė (k.) ir Ruta Lee.

ir naujoms šeiminkėms – Antaninai Uldukienei, Genovaitei Plūkienei, Daliai Ragauskienei, Laimai Leko ir Rimai Matulevičienei.

Sukaktuvinių metų proga visų džiaugsmui parapija išleido leidinį, papuoštą šv. Kazimiero atvaizdu (Jono Kulikausko menas). Leidinio redaktorės – Danguolė Navickienė, Violeta Gedgaudienė, Marytė Newsom, Dalilė Polikaitienė, Žydra van der Sluys ir vyriausioji redaktorė Kristina Kazlauskienė buvo pakviestos į sceną. Joms buvo padėkota ir įteiktos parapijos dovanos. Spalvingas ir nuotaikingas leidinys ilgai primins parapijos nueitą kelią, ypač paskutiniuosius 25 metus.

Svečiai ilgai nesiskirstė. Smagu suvažiuoti iš tolimesnių vietovių, „...pa-

bendrauti, praturtinti vieni kitus, partarti ir padrašinti ar tiesiog pasidalinti tuo, kas buvo ir kas yra svarbu mūsų parapijos gyvenime...” (iš klebono kun. Tomo Karanausko sveikinimo parapijos leidinyje).

Padėka klebonui kun. Tomui Karanauskui, parapijos tarybai, bilietų platintojoms Nijolei Pupienei ir Daivai Schuksta, šeiminkinei bei jos talkininkams ir visų darbų koordinatori Vitalijai Virbukienei už nuostabią šventę. Parapijos taryboje taip pat darbuojasi dr. Vėjas Skripkus (pirmininkas), Dalia Jasaitis, Marytė Newsom, Karis Petrulis, Linas Udrys, Jūratė Venckienė, Linas Venckus ir Žydra van der Sluys, kuri pirmininkavo sukaktuvinių metų renginių komitetui.

Tomas Karanauskas (k.) su Valerija ir Vytu Ruzgiais.

Jei gimei kitoks – irgi esi vertas meilės

Tą patvirtina naujos knygelės vaikams „Aš kitoks“ herojus. Jeigu gimei kitoks, nei visi aplink tave esantys, ar verta dėl to liūdėti? Tavo išskirtinumas gali suteikti naujų spalvų tavo ir kitų gyvenimams. Tokią žinią siunčia Amerikoje, Los Angeles gyvenantis dailininkas ir pedagogas Rolandas Dabrukas, neseniai išleidęs spalvingą knygelę vaikams „Aš kitoks“.

Autorius pats sukūrė tekstą ir spalvingas iliustracijas knygelei apie varliuką Tutį, kuris atėjo į šį pasaulį būdamas ne žalias, kaip kiti jo broliukai ir sesutės, bet... oranžinis. „Oranžinis apelsinas kvarksėti išmoko“, – šaipdavosi iš varliuko žalieji tvenkinio gyventojai. Di-

džiausia Tučio svajonė – vieną rytą prabusti žaliu, panašiu į visus kitus varliukus. Tačiau kasryt pažvelgęs į savo oranžinį atspindį vandenyje, varliukas supranta, kad tokio stebuklo nesulauks. Vis dėlto Tučio gyvenimas pasikeitė, jis tapo mylimas ir laimingas. Tai įvyko tuomet, kai oranžinį kvarksių pagavo gandas. Štai tada ir įvyko stebuklas, apie kurį autorius pasakoja savo knygelėje.

„Šią knygelę skiriu tiems, kuriems reikia meilės. O meilės reikia visiems... Kvapą gniaužiančią istoriją rašiau prisimindamas savo vaikystės išgyvenimus, kada sutikdavau vienišus, ar 'kitokius' vaikus. Kai užaugau – supratau, kad visi mes esame vienodi ir visi trokštame meilės. Todėl kurdamas šią istoriją ir piešdamas jai iliustracijas sudėjau visą savo

meilę, kuria ir noriu su jumis pasidalinti“, – taip į skaitytojus kreipiasi autorius.

Knygą „Aš kitoks“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje atvykę patys arba užsisakyti paštu.

Kaina 21 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc.), persiuntimas paštu 5 dol.

„Draugo“ info

Daugiau informacijos:

tel. 773-585-9500.

„Draugo“ knygynėlis dirba nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p.

Adresas: 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL 60629.

Lietuvoje vykusiuose teatralizuotuose knygelės pristatymuose dalyvaudavo ir gandas. R. Dabruko archyvo nuotraukos

Ir knygos herojai varliukui, ir knygos skaitytojams reikia meilės, jos niekada nebūna per daug.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Į Klaipėdą atplaukė JAV karo laivas

Vilnius („Draugo“ info) – Klaipėdos uoste vasario 6 dieną prisišvartavo JAV karo laivas „USS Hue City“. „Pagrindinis vizito tikslas – stiprinti ryšius su Lietuva ir kitais NATO sąjungininkais bei užtikrinti taiką ir stabilumą Baltijos regione“, – skelbia JAV ambasada.

„USS Hue City“ yra „Ticonderoga“ klasės kreiseris, apginkluotas sparnuotomis raketomis. Laivas su maždaug 370 žmonių ėgula Klaipėdoje viešės iki vasario 10 d. „USS Hue City“ atplaukė tiesiai iš JAV ir kurį laiką plaukios Baltijos jūroje susipažindamas su vietove.

Tokių „Ticonderoga“ klasės kreiserių JAV laivynas turi 22. Tai itin galingi laivai, kurių pagrindinė užduotis – kova su priešininko laivais, taip pat ir povandeniniais. Laive yra dešimtys priešlaivinių raketų „Harpoon“, priešlėktuvinių SM-2, priešraketinių ir antipalydovinių SM-3, prieš povandeninių RUM-139_VL-ASROC. Be to, tokios klasės laivai gali atakuoti antžeminius taikinius – „USS Hue City“ ga-

Iš Klaipėdos vienas galingiausių JAV karo laivų plauks kovoti su „Islamo valstybe“. Naval Today nuotr.

beną mažiausiai penkias dešimtis sparnuotųjų raketų „Tomahawk“, kurios gali tiksliai smogti už 1,7 tūkst. km esantiems taikiniams.

JAV karo laivai Klaipėdoje apsilanko kasmet – birželio pabaigoje į Lietuvą buvo užsukęs JAV šeštojo laivyno flagmanas „USS Mount Whitney“, balandį – eskadrinis minininkas „USS Donald Cook“. Pastarojo laivo atvykimas pažymėtas incidentu, kai prie Baltijos jūroje plaukiančio laivo pavojingai atstumu priartėjo Rusijos karo lėktuvas „Su-24“.

Patvirtins sutartį dėl JAV karių statuso

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė ypatingos skubos tvarka teikia Seimui ratifikuoti Lietuvos ir Jungtinių Valstijų sutartį dėl JAV karių statuso Lietuvoje.

Šią sutartį sausio 17 dieną pasirašė krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis ir JAV ambasadorė Lietuvoje Anne Hall. Ji įsigalios po ratifikavimo.

Pagal Lietuvos ir JAV sutartį, amerikiečiams suteikiama teisė teisiti nusikaltusius karius, bet numatoma

išimtis, kad Lietuva gali perimti jurisdikciją jai itin svarbiais atvejais. Susitarimas taip pat numato JAV teisę naudotis tam tikrais kariniais objektais, nors jie lieka Lietuvos nuosavybe.

Analogišką bendradarbiavimo sutartį su JAV 2017 metais taip pat pasirašė Latvija ir Estija.

Dvišaliai susitarimai dėl bendradarbiavimo gynybos srityje rengiami JAV iniciatyva. Jos apibrėžia JAV karių ir jų šeimos narių statusą.

Atsisveikinta su kino teatru „Lietuva“

Vilnius (BNS) – Vilniečiai atsisveikino su daugiau nei pusę amžiaus sostinės senamiestyje stovėjusiu kino teatru „Lietuva“. „Vasario mėnesį, gal kovo pradžioje pastatas bus nugriautas ir kovo gale planuojama pradėti statybas“, – sakė Modernaus meno centro direktorė Milda Ivanauskienė.

Buvusią kultūrinę erdvę pakeis kitas laukiamas objektas – žymaus JAV architekto Daniel Libeskindo suprojektuotas Modernus meno centras. Jis kino teatro vietoje turėtų būti pastatytas jau 2018-aisiais. Muziejus bus skirtas pristatyti Viktoro ir Danguolės Butkų sukaupią modernaus lietuvių meno kolekciją. Ji apima laikotarpį nuo 1960-ųjų iki šių dienų. Joje per 4300 tapybos, fotografijos ir kito vaizduojamojo meno kūrinių.

Muziejų atverti pirmai parodai planuojama 2018-ųjų trečią ketvirtį.

Trijų aukštų pastate bus didelė ekspozicinė, mažesnė salė ekspozicijoms su biblioteka, vieša lauko terasa, administracinės patalpos. Pirmame aukšte bus įrengtas holas, į jame vykšiančius renginius bus galima užsukti nemokamai, veiks kavinė.

Kino teatras „Lietuva“ buvo pastatytas 1965 metais, 1997 jis rekonstruotas. Teatras galutinai uždarytas 2005-aisiais.

Pastatą įsigijusi bendrovė „Rojaus apartamentai“ ketino čia statyti

D. Libeskind sukurtas Modernaus meno centras iškils toje vietoje, kur stovėjo kino teatras „Lietuva“. 15 min.lt nuotr.

butus, komercines erdves, taip pat skelbė apie planus įrengti kino sales. 2006-aisiais kilo protestų banga dėl kino teatro planuojamo griovimo, kelerius metus verslininkai bylinėjosi su protestuotojais dėl žalos atlyginimo.

Muziejaus projekto kūrėjas D. Libeskind yra suprojektavęs Žydų muziejų Berlyne, Denverio meno muziejų JAV, Grand Canal Square teatrą Dubline, Danijos žydų muziejų Kopenhagoje ir daugybę kitų pasaulyje žinomų kultūros objektų. „Studio Libeskind“ Vilniuje prieš kelerius metus yra suprojektavusi sporto ir sveikatingumo centrą „Vilnius Beacon“, jį planuota įrengti ant Laimio kalno Liepkalnyje, kur šiuo metu yra slidinėjimo trasos. Ankstesniais Vilniaus savivaldybės skaičiavimais, toks centras kainuotų 2–2,5 mln. eurų.

D. Trump kritikuojamas už pagarbą „žudikui“ Putinui

Palm Beach (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump sulaukė griežtos kritikos iš respublikonų ir demokratų už tai, kad menkina politinius nužudymus Rusijoje ir Maskvos invaziją Ukrainoje.

D. Trump aiškiai parodė neketinantis paklusti savo paties Respublikonų partijos raginimams atsiriboti nuo Prezidento Vladimiro Putino režimo. Užuoat tai padaręs, D. Trump sukėlė naują politinę audrą.

„Aš jį gerbiu. Na, gerbiu daug žmonių, bet tai nereiškia, kad mes sutarsime“, – sakė Prezidentas interviu „Fox News“ laidų vedėjui Bill O'Reilly.

Primygtinai klausiamas apie nu-

manomas V. Putino sąsajas su neteisminėmis žurnalistų ir disidentų egzekucijomis, D. Trump atsakė: „Yra daug žudikų. Mes turime daug žudikų. Manote, kad mūsų šalis yra tokia nekalta?“

„Pažiūrėkite, ką esame padarę ir mes. Esame padarę daug klaidų“, – aiškino jis.

Senatorius M. McConnell apie Rusijos prezidentą sakė: „Jis – buvęs KGB agentas, banditas, jis nebuvo išrinktas tokiuose rinkimuose, kokius dauguma žmonių laiko patikimais“.

Tradicinės krypties respublikonai nekart primygtinai ragino D. Trump atsiriboti nuo V. Putino, tačiau jų prašymai nebuvo išgirsti.

Verslo milžinai smerkia imigracijos draudimą

San Franciscas (BNS) – Didžiausios 97 JAV įmonės, įskaitant technologijų milžinus „Apple“, „Microsoft“, „eBay“, „Google“, „Facebook“, „Twitter“, „Intel“, „Netflix“, „Levi Strauss“, „Uber“, „Lyft“ ir kt. JAV federaliniam teisumui nusiuntė bendrą išvadą dėl nei-

giamo JAV prezidento Donald Trump įsako, draudžiančio kai kurių šalių piliečiams atvykti į JAV, poveikio jų veiklai.

Dokumente sakoma, kad imigracijos draudimu daroma didelė žala Amerikos verslui, inovacijoms ir augimui.

Pusė milijono rumunų vėl gatvėse

Bukareštas (BNS) – Apie pusė milijono rumunų vėl išėjo protestuoti į gatves ir daugelis ragino vyriausybę atsistatydinti, nors ji sutiko atšaukti atsakomybę už korupciją švelninantį teisės aktą, savaitę kursčius visuomenės pyktį.

Ankstesni šalies miestuose ir miesteliuose vykę triukšmingi protestai buvo didžiausias visuomenės pykčio protrūkis nuo 1989 metų, kai buvo nuverstas komunistinis diktatorius Nicolae Ceausescu, vėliau kartu su savo žmona nuteistas mirti ir sušaudytas.

S. Grindeanu kabineto žingsnis nenuramino protestuotojų. Daug jų skandavo „Atsistatydinkit!“, mojuodami vėliavomis ir plakatais, švilpdami ir pūsdami plastikinius nacionalinių spalvų trimitus.

Vasario 10-ąją įsigaliojti turėjusiame vyriausybės priimtu nepaprastuoju dekretu ruošiasi dekriminalizuoti

Maidanas plinta Rumunijoje.

Reuters nuotr.

pareigūnų nusižengimus, jei jų padaryta finansinė žala būtų mažesnė nei 200 000 lėjų (beveik 45 000 eurų).

S. Grindeanu vyriausybė balsavimui pateikė kito įstatymo projektą, numatantį, kad būtų paleista apie 2 500 kalinių, už nesmurtinius nusikaltimus nuteistų iki penkerių metų laisvės atėmimo. 2014–2016 metais beveik 2 tūkst. žmonių buvo nuteisti už piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi. Bylos buvo iškeltos pareigas ėjusiam premjerui, penkiems ministrams, 16 įstatymų leidėjų ir penkiems senatoriams.

Sirijos režimas pakorė 13 tūkst. žmonių

Damaskas (ELTA) – Tarptautinė nevyriausybė organizacija „Amnesty International“ paskelbė ataskaitą, kurioje teigiama, kad Sirijos vyriausybės kalėjime per penkerius metus galėjo būti pakarta iki 13 tūkst. žmonių.

„Amnesty International“ paskelbta ataskaita remiasi 84 liudininkų, tarp jų – kalėjimo prižiūrėtojų, kalinių ir teisėjų, pasakojimais.

Ataskaitoje teigiama, kad 2011–2015 metais maždaug 50 žmonių grupės

mažiausiai kartą per savaitę būdavo išvedamos iš kamertų, žmonės buvo teisiami savavališkuose teismuose, mušami, o tuomet – pakariami. Egzekucijos vykdavo vidury nakties, visiškai slapta.

Viso proceso metu kaliniai būdavo laikomi užrištomis akimis, todėl nežinodavo, kas tiksliai jų laukia.

Tokie metodai prilygsta karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmogiškumui.

Rusijos lengvaatlečiai nedalyvaus pasaulio čempionate

Monakas (ELTA) – Tarptautinės lengvosios atletikos federacija (IAAF) pratęsė draudimą Rusijos sportininkams dalyvauti tarptautinėse varžybose iki lapkričio mėnesio, todėl rusai turės praleisti rugpjūčio mėnesį Londone vykstantį pasaulio čempionatą.

IAAF suspendavo Rusijos lengvaatlečius 2015 metų lapkričio mėnesį dėl dopingo vartojimo ir valstybės remiamos dopingo programos. Dėl to rusai negalėjo dalyvauti Rio de Janei-

ro olimpinėse žaidynėse.

Pranešama, kad „švarūs“ Rusijos sportininkai galės dalyvauti pasaulio pirmenybėse, tik ne po savo šalies vėliava.

WADA (The World Anti-Doping Agency) komisija, vadovaujama Richard McLaren, 2015 metų ataskaitoje paskelbė, kad 2011–2015 metais daugiau nei 1000 Rusijos sportininkų dalyvavo valstybės remiamose dopingo vartojimo programoje.

VERSLO NAUJIENOS

Kaip taupyti įmonėje

Pastarųjų dešimtmečių praktika parodė, kad pažanga siekiant efektyvaus išteklių naudojimo įmonėse, yra įmanoma. Įmonės, kurios investuoja į tvarumą, pasiekia geresnių finansinių rezultatų. Taip pat efektyviai išteklius naudojančios įmonės paprastai užtikrina didesnę investicijų grąžą nei jų konkurentės.

Taupant išteklius mažėja veiklos kaštai, peržiūrėjus veiklas ir procesus, ieškoma efektyvesnių sprendimų. Taigi, įmonė, vadovaudamasi atsakingo verslo principais, igyja išskirtinumą ir tampa lydere bei geba generuoti naujas verslo idėjas.

22 būdai, padėsiantys taupyti pinigų bei gamtos išteklius įmonėje:

* Biuras be popieriaus – jei įmanoma, spausdinimą ant popieriaus pakeiskite elektroninėmis laikmenomis. Pagrindinės biuro atliekos yra popieriaus atliekos. Vienas europietis per mėnesį vidutiniškai sunaudoja apie 20 kg popieriaus, viena tona popieriaus išsaugo apie 17 didelių medžių.

* Spausdinimui rinkitės perdirbtą, sertifikuotą popierių.

* Spausdinkite tik tai, kas būtina.

* Spausdinkite ant abiejų lapo pusių.

* Pasirinkite mažesnę spausdinamo teksto raidžių dydį.

* Nespausdinkite paveikslėlių tamsiu fonu. Sveikinimus, linkėjimus ar kvietimus siųskite elektroniniu formatu.

* Papildykite spausdinimo kasetes.

* Rašalinis spausdintuvas sunaudoja mažiau elektros energijos nei lazerinis.

* Reikalaukite, kad visos sąskaitos jums būtų siunčiamos elektroniniu formatu. Sąskaitos elektroniniu formatu ne tik tausoja gamtą, yra ne taip lengvai pametamos, bet ir taupo jūsų laiką.

* Pasinaudoję kopijavimo aparatu, įjunkite jį budėjimo arba energijos taupymo režimu. Vienas įjungtas ir nenaudojamas kopijavimo aparatas naudoja nuo 2 iki 6 vatų elektros energijos. Įjungtas per naktį kopijuoklis sunaudoja tiek energijos, kiek jos užtektų padaryti 1500 kopijų.

* Naudokite elektrą taupančias, diodines lemputes. Sistemingai valy-

kite šviestuvus. Vietose, kur reikalinga kryptinė šviesa, naudokite reflektorines lemputes.

* Naudodamiesi kompiuteriu, įjunkite energijos taupymo funkcijas, venkite budėjimo režimo. Taip galite sutaupyti apie 20 procentų elektros energijos. Kompiuterio budėjimo režimas sudaro 3 proc. metinio elektros energijos sunaudojimo, per mėnesį nebus išmesta į atmosferą 1,123 kg CO2.

* Darbo pertraukų metu (pvz., 10 minučių) išjunkite monitorių, 30 minučių pertraukos metu – išjunkite kompiuterį. Taip sumažinsite CO2 emisijas 8,723 kg kas mėnesį.

* Užuoat pirkus vandenį plastikiniuose buteliuose, naudokite ąsočius, kuriuos pripildykite vandeniu iš čiaupo. Geriamam vandeniui rinkitės daugkartines gertuves.

* Kiekvieną kartą įsitikinkite, ar vandens čiaupas yra sandariai užsuktas. Patikrinkite ar vandens maišytuvai turi aeratorius (aeratorius sumaišo vandenį su oru). Taip galima sutaupyti iki 50 proc. vandens.

* Esant galimybei, įrenkite į rankos judesį reaguojančius vandens maišytuvus.

* Vietoje vienkartininių servetėlių bei popierinių rankšluosčių, rinkitės medžiaginius rankšluostėlius. Medžiaginiai rankšluostėliai yra draugiški aplinkai, gali būti naudojami daugelį kartų, geriau sugeria drėgmę bei nuvalo nešvarumus.

* Šaltuoju metų sezonu patalpas rekomenduojama vėdinti trumpai — atidarant kelis langus ir sukuriant skersvėjų, nei nuolat laikyti vieną pravirą langą.

* Naudokite rašymo priemones, kurias galima papildyti. Nenaudokite vienkartinį rašiklių. Rūšiuokite atliekas: popierius, plastikas, stiklas, metalas ir organinės atliekos metamos atskirai.

* Rūšiuojant atliekas, galima mažinti į sąvartynus patenkančių atliekų kiekius ir taupyti gamtinius bei energetinius išteklius.

* Pastatykite atskiras šiukšlių dėžes popieriui, plastikui, stiklui ir kitoms atliekoms. Inicijuokite kūrybišką antrinių žaliavų panaudojimą darbo vietoje.

* Kiekvienais metais sekite ir palyginkite sunaudojamų kanceliarinių prekių kiekį, ne kainą.

15 min.lt

„Volkswagen“ amerikiečiams mokės dar daugiau

Vokietijos automobilių gamybos kompanija „Volkswagen“ pranešė maždaug 78 tūkst. amerikiečių, kurie įsigijo kompanijos pagamintų dyzelinių automobilių išmokės 1,2 mlrd. JAV dolerių.

„Volkswagen“, „Audi“ ir „Porsche“ automobilius su trijų litrų dyzeliniais varikliais išsigijusiems amerikiečiams bus pasiūlyta išpirkti automobilius arba juos sutvarkyti, priklausomai nuo įsigyto automobilio tipo. Jie taip pat gaus piniginių išmokų.

Japonai laukia lietuviškos paukštienos

Lietuvos gamintojai jau gali eksportuoti į Japoniją paukštieną ir jos gaminius.

Japonija yra viena didžiausių žemės ir maisto ūkio produktų importuotojų pasaulyje. Ši šalis taip pat yra viena iš naujų prioritetinių Lietuvos eksporto rinkų. Į Japoniją Lietuva jau turi leidimus eksportuoti pieno, kiaušinių ir žuvininkystės produktus. Mūsų šalis taip pat siekia leidimo importuoti į šią Azijos šalį lietuvišką jautieną.

Pasak japonų, jie pirmą kartą bendraudami su užsienio partneriais

Vokietijoje pristatoma lietuviška ekologiška produkcija

Kiekvienais metais į tarptautinę ekologiškų maisto produktų ir gėrimų parodą BIOFACH 2017 Niurnberge, Vokietijoje, susirenka ne tik ekologiškos produkcijos sektoriaus gamintojų, tiekėjų ir verslo partnerių, bet ir esamų bei galimų šios produkcijos vartotojų. Ypač paroda domisi ekologiško ir sveiko maisto parduotuvės, importuotojai, eksportuotojai, didmenininkai. Šiemet paroda vyks vasario 15–18 dienomis.

Vokietijoje ekologiška produkcija yra labai vertinama. Įvairios apklausos rodo, kad tiek paklausa ekologiškiems produktams, tiek jų pasiūla šioje šalyje nuolat auga, didėja ekologine gamyba užsiimančių ūkių skaičius. BIOFACH yra laikoma žinomiausiu pasaulio ekologiškų produktų gamintojų forumu, kurio metu vyksta įvairūs renginiai, diskusijos ekologiško ūki-

įskaitant šį susitarimą, „dyzelgeitas“ bendrovei „Volkswagen“ Amerikoje kainuos daugiau nei 23 mlrd. JAV dolerių.

Šiam susitarimui galutinio pritarimo tikimasi anksčiausiai gegužę.

„Volkswagen“ 2015 metų rugsėjį pripažino, kad vienuolikoje milijonų jos grupės pagamintų ir visame pasaulyje parduotų automobilių buvo įdiegta speciali programinė įranga, leidusi klastoti oro taršos duomenis.

BNS

susidūrė su tokiu operatyvumu ir dalykiškumu sprendžiant įvairius klausimus.

Lietuvoje pagaminama apie 100–110 tūkst. tonų paukštienos per metus, o apsirūpinimas paukštiena siekia 119 proc. Paukštienos eksportuojama vidutiniškai apie 50 tūkst. t per metus, o importuojama – apie 35 tūkst. t. Paukštienos kainos Lietuvoje yra apie 20 proc. mažesnės lyginant su Europos Sąjungos vidutinėmis kainomis.

Žemės ūkio ministerijos info

ninkavimo ir ekologiškos produkcijos gamybos temomis. Didelio parodos dalyvių ir lankytojų dėmesio sulaukia kasmet teikiami „Geriausio ekologiško vyno“, „Geriausio ekologiško alyvuogių aliejaus“ apdovanojimai, o ypač – „Geriausio naujo produkto“ nominacija.

Pernai parodą aplankė 48,533 tūkst. lankytojų iš įvairių pasaulio valstybių. Šiemet planuojama sulaukti 2,5 tūkst. dalyvių ir apie 50 tūkst. lankytojų.

Parodoje BIOFACH 2017 bus pristatytos aukščiausios kokybės pluoštinės kanapės, daigintų grikių bato-nėliai, košelės kūdikiams, įvairių rūšių kvietiniai ir ruginiai miltai, miltų mišiniai, manų kruopos, kvietiniai gemalai bei sėlenos, ekologiški grūdai, ekologiškos daržovės ir kt.

Žemės ūkio ministerijos info

Wall Street abejoja D. Trump pažadais

Wall Street analitikai vis labiau abejoja, kad JAV prezidentui Donald Trump pavyks įgyvendinti esminius pažadus, kuriais jis grindė savo kampaniją, kaip, pavyzdžiui, pelno mokesčių mažinimas bei infrastruktūros gerinimas.

Akcijų biržos Jungtinėse Valstijose nuo D. Trump išrinkimo paaugo daugiau nei 8 procentais, tačiau visas

augimas fiksuotas tarp praėjusių metų lapkričio 8-osios ir šių metų sausio 6 dienų. Nuo to laiko tiek rinkos, tiek vartotojų pasitikėjimas nustojo augti.

Dar vienas pesimizmo atspindys yra dolerio kritimas, lyginant su kitomis valiutomis, nors dar sausio pradžioje tendencija buvo atvirkštinė.

ELTA

Kinijos telefonų gamintojai smūgiuoja „Apple“

Kinijos telefonų gamintojai „Oppo“ ar „Huawei“ didina savo rinkos dalį ir išstumia „Apple“ bei „Samsung“.

„Oppo“, „Vivo“ ir „Huawei“ 2016 m. užėmė pirmas tris vietas Kinijos telefonų rinkoje, tokia tendencija turėtų nesikeisti ir šiemet.

„Apple“ ir „Samsung“ laipsniškai praranda savo pozicijas nuo 2011-ųjų, kai į rinką įsiveržė tokie gamintojai kaip „Xiaomi“, kuri praėjusiais metais Kinijos rinkoje užėmė 6 vietą. Tuo tarpu praėjusių metų „Apple“ kompanijos prakės ženklui „iPhone“ Kinijos rinkoje pasirodžius gana silpnai, ameri-

kiečių kompanija užėmė 4 vietą.

Kinijos gamintojai taikosi į aukštesnės klasės produktų rinką ir siekia į savo pusę palenkti pirkėjus, kurie iš telefonų tikisi „Apple“ lygio kokybės bei inovacijų.

Šiemet „Apple“ gali bent iš dalies atgauti savo pozicijas, po to kai išleis telefoną, skirtą paminėti išmaniųjų telefonų dešimtmečiui.

Savo ruožtu „Vivo“ ir kiti Kinijos gamintojai šiemet planuoja didinti pardavimus užsienyje, o ypatingo jų dėmesio turėtų sulaukti Indijos rinka.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2017 metų vasario 8 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,93 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,71 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,71 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,16 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,68 €

Gyvenimą skrodęs plačiais sparnais

Prisimenant redaktorių ir filatelistą Igną Sakalą (I)

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Šio straipsnio herojus – Ignas Sakalas (iki 1922 m. – Ignotas K. Sakalauskas). Žurnalistas, filatelistas, visuomenininkas. Jis gimė 1892 m. lapkričio 7 d. Knizlaukyje, Vaitušio vls., Ukmergės apskrityje. Mirė 1976 m. rugsėjo 19 d. Čikagoje. Baigęs keturklasę mokyklą Ukmergėje, apie 1910-uosius pradėjo rašinėti *Šaltiniui*. 1913 m. emigravęs į JAV apsigyveno Clevelande, OH. Aktyviai įsijungė į lietuvių katalikų organizacijas bei pradėjo bendradarbiauti spaudoje, daugiausia *Katalike*, *Lietuvoje*, *Vytyje*, *Drauge*. 1915 m. su Povilu Šukiu įsteigė ir redagavo savaitraštį *Santaika*. 1917 m. parengė *Clevelando lietuviškų draugysčių istorišką peržvalgą*. 1918 m. jis persikėlė gyventi į Čikagą ir įsidarbino Draugo redakcijoje. Čia redaktoriumi išdirbo iki 1961-ujų. 1921–1926 m. ir 1942–1945 m. taipogi redagavo Vytį, vėliau Amerikos Romos Katalikų vargonininkų sąjungos leidinį *Muzikos žinios*. Nuo 1945 m. Lietuvos vyčių garbės narys. Su Stasiu Pieža parengė leidinį *Lietuvos vyčiai Amerikoje*. 50 m. veiklos apžvalga. Išspausdino eilėraščių, novelių, vertimų. Dalyvavo filatelistų parodose, pelnė apdovanojimų. 1952 m. Popiežiaus Pijaus XII apdovanotas *Pro Ecclesia et Pontifice ordine*. Jis taipogi buvo ir Lituanistikos instituto bibliografijos sekcijos narys.

Jei pakiltumėte į *Draugo* redakcijos antrąjį aukštą (4545 West 63 gatvėje Čikagoje), pamatytumėte nuo sienos iš nuotraukos, šalia kiek rūsoto kolegos Leonardo Šimučio, žvelgiantį ma-lonų, su Kalėdų senelio šypsena Igną Sakalą. Spėju, kad dauguma jo ir neatpažintų, nors jis su kau-pu yra atidavęs seniausiam JAV lietuvių laikraščiui – *Drauge* išdirbo net 43 metus (beje, ilgiau nei L. Šimutis). 523 puslapių knygoje *Draugui – 100: Už tikėjimą ir lietuviybę* (2009) Sakalas tepaminėtas trumpai vos penkis kartus, įskaitant parašę prie grupinės 1939 m. darbuotojų nuotraukos. Tai buvo giliai tikintis katalikas ir aršus patriotas, kuris nesulaukė nei tėvynės Lietuvos Nepriklausomybės aušros, nei savo įsteigtos filatelistų draugijos „Lietuva“ saulėlydžio...

Prieš 40 metų mirusio tauraus lietuvių jubiliejus pernai praėjo be jokio atgarsio. Tačiau šis nesavanaudiškas žmogus paliko ryškų pėdsaką visur, kur tik vedė jo kelias – tiek išeivijos žiniasklaidoje, tiek visuomeninėje veikloje.

Nutvėręs žurnalisto plunksną

Išlikusieji spaudos komplektai Lietuvos Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje byloja apie aktyvų Igno Sakalo bendradarbiavimą lietuviškoje spaudoje dar cariniais laikais (nuo 1910 m. pavasario): *Lietuvos ūkininke*, *Šaltinyje*, *Spindulyje*, *Šaltinėlyje*.

Pasirašydavo slapyvardžiais: Aras, Aukštaitis, Sakalas, Skardupis. Korespondencijas rašydavo iš įvairiausių vietovių: Upninkų, Veprių, Pabaisko, Knizlaukio. Nuo pirmųjų žinučių turinio tapo aki-vaizdu, koku keliu Sakalas pasuks – dorybės ir religingumo. Daugiausia jo rašytų žinučių randame *Šaltinyje* bei *Šaltinėlyje*. Čia jis rašė apie „Mokslo ir dorybės išaukštintą žmogų AliBegą“, „Gerbiama kunigėlio Velučio atsisveikinimą su upninkiečiais“, apie lenkiškai kalbamas maldas ir t. t. Doram katalikui jau tuomet rūpėjo išeivijos reikalai: „Nėra, turbūt, Lietuvoje kampelio, iš kurio nebūtų žmonių, išėjusių į Ameriką“ (*Spindulys*, 1910 m. nr. 17), „Laiškas į brolius amerikiečius“ [dėl Lietuvoje leidžiamų laikraščių prenumeratos dovanojimo] (*Šaltinis*, 1910 m. rugsėjo 27 d.) ir kt. Jaučiame Sakalo pagarbą ir meilę kraštotyrai: „Gelvonių miestelis nedidelis“ (*Spindulys*, 1910 m. nr. 17), „Netoli Šventosios, ant dešinio Žuvintos upelio kranto, yra kalnelis, vadinamas ‘Pilaite’“ (*Šaltinis*, 1910 m. spalio 11 d.) ir t. t. Savo korespondencijose jis prisimindavo ir mirusiųjų pagarbimą bei užleistų kapinių tvarkymą, pvz., str. „Už sodžiaus ant dailaus kalnelio yra senas kapinynas“ (*Šaltinis*, 1910 m. rugsėjo 6 d.). Sakalas miklino ir savo literatūrinius gabumus, rašydamas apsakymus bei vaidinimėlius vaikams (tuomet liaudyje vadinamus „žaislais“). Jo kūryboje nuolat spindėjo sveiko humoro jausmas. Igną Sakalą galima būtų pavadinti ir savotišku paparacininku „protėviu“. Štai *Lietuvos ūkininko* 1910 m. gegužės 26 d. laidoje jis paskelbė žinią apie apsišaukėlius gydytojus – „Apie Kupiškį prasiplatino stebuklingi daktarai“.

Kelio pradžia naujoje šalyje

Būdamas nepaprastos tolerancijos žmogus, nuo pat atvykimo pradžios į JAV Ignas Sakalas rado dialogą su visais. Apsigyvenęs Clevelande, jis iškart įsijungė į veikusių organizacijų gretas. Nepaliko nuosalyje ir plunksnos bei rašomosios mašinėlės. Kartu su visuomenininkais Juozu Šalčiumi ir Antanu Zdanavičiumi sudarė Clevelando lietuvių draugysčių sąryšio komisiją. Trijulės tikslas buvo parengti *Clevelando lietuviškų draugysčių istorišką peržvalgą*. 120 puslapių gausiai iliustruota knyga rinkoje pasirodė 1917 metais. Ją spausdino *Dirva*. Beje, dabar ši knyga tapo didele bibliografinė retenybė. Pa-

Clevelando lietuviškų draugysčių istoriškos peržvalgos (spausdino *Dirva* 1917 m.) viršelis.

saulyje išliko tik trys egzemplioriai – M. Mažvydo nacionalinėje bibliotekoje Vilniuje, ALKOS muziejaus bibliotekoje Putname, CT bei šio straipsnio autoriaus asmeninėje bibliotekoje Čikagoje.

Iš *Peržvalgos* puslapių sužinome šį tą ir apie jos sudarytoją Igną Sakalą (tuomet dar Ignotą Sakalauską). Štai 1915 m. vasarą Čikagoje viešėjo klivlendietės Zofija ir Margarita Bagdziūnaitės. Jos liko sužavėtos Lietuvos vyčių veikla. Norėjo kažką panašaus ir savo mieste įsteigti. Tačiau to meto pagrindinė tautinė katalikiška organizacija „Clevelando lietuvių teatrališko choro draugystė“ nenorėjo konkurencijos ir tam priešinosi. Vis dėlto „Draugystė“ skilo, beje, su klebono J. Halaburdos palaiminimu, kai 1915 m. kovo 14 d. Clevelande įsisteigė Lietuvos vyčių 25 kuopa. Ignas Sakalas tapo kuopos sekretoriumi. Nors finansiškai silpna, kuopa nutarė į III Lietuvos vyčių kongresą Čikagoje išsiųsti savo atstovus – I. Sakalą ir M. Šimonį. Po metų kuopos nariai ir vėl išrinko Sakalą savo sekretoriumi. 1916 m. su prakalbomis į Clevelandą atvyko Aleksandras Račkus, Kazys Pakštas ir Leonardas Šimutis. Tikėtina, kad

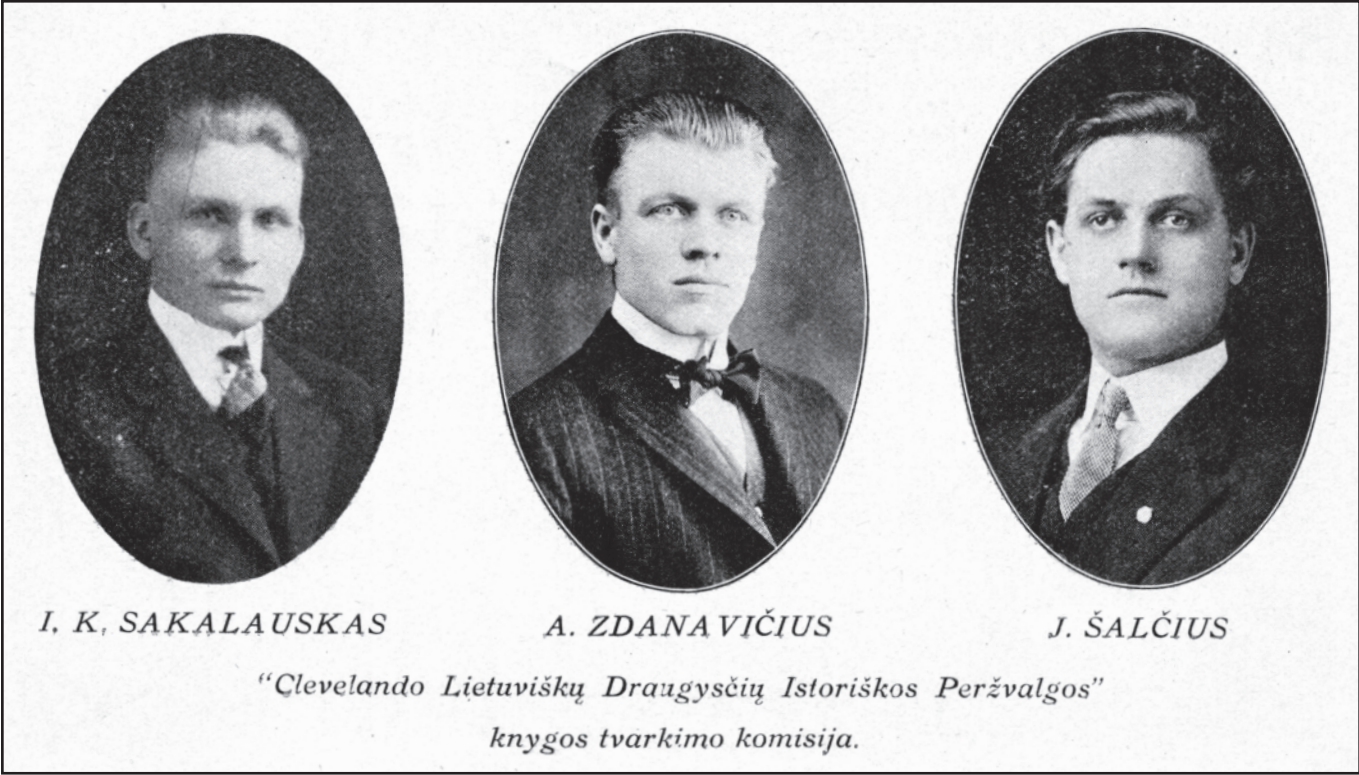

Čikagos ir Wisconsinos apylinkių vyčiai 1931 m. liepos 4 d. Mažino sodyboje Waukegane surengė gegužinę „K of L Day“. Pirmoje eilėje trečias iš dešinės (šalia plakato) sėdi Ignas Sakalas.

per šį apsilankymą susipažinę su Sakalu, jie ir pasiūlė jam dirbti *Drauge*. Iš *Peržvalgos* puslapių taip pat sužinome, kad 1914 m. spalio 14 d. Clevelande buvo įsteigtas Tautos fondo 22-tasis skyrius. Į pirmąjį šio fondo valdybą įėjo J. Urbšaitis (pirmininkas), J. Montvila (vicepirmininkas), I. Sakalas (sekretorius), kunigas J. Halaburda (įždininkas), J. Klimavičius ir F. Baranauskas (išdo globėjai).

Švint aušrelė, tek saulelė

Sakalo „skrydis“ vyčių padangėje vertas didesnio dėmesio. „Matydami į kokią pražūtį pasuko dalis lietuvių išeivijos, kunigai ir pasauliečiai veikėjai pradėjo galvoti apie jaunimo organizaciją, kuri paplistų po visas lietuvių kolonijas ir jungdama jaunuosius kartu pastotų kelią bedievybei, nautėjimui: kuri iš saliūnų, kur dažniausiai prasidėdavo jauno žmogaus nupuolimas, vestų į blaivias sales, skatintų prie kultūrinio veikimo, įduotų į rankas katalikišką laikraštį ir knygą, skatintų į mokslą, kad savo gyvenimą tvarkytų Bažnyčios mokslu, o meilė savo tautai, savo kalbai, savo gimtajam kraštui būtų šviesus pavyzdys“. Taip apie katalikiškosios organizacijos išeivijoje Lietuvos vyčiai atsiradimo būtinybę rašė Ignas Sakalas savo parengtoje knygoje *Lietuvos Vyčiai Amerikoje. Katalikiškojo jaunimo organizacijos penkiasdešimties metų veikimo žymesnieji bruožai* (*Draugas*, Čikaga: 1963). Būdamas kuklaus būdo, knygos redaktorius šiame 160 puslapių leidinyje mažai tepaminėjo savo svarų įnašą į šios organizacijos atsiradimą. Bet kokios organizacijos ašis – jos organas. Spausdintas žodis tapo reikšmingas visiems, nepaisant pažiūrų lietuviams. Didelės įtakos JAV lietuvių katalikų jaunimo organizacijai turėjo jo aplinkraštis *Vytis*. Jis ėjo nuo pat Lietuvos vyčių įsteigimo pradžios. 1915–1916 m. jį redagavo Aleksandras Rackus ir Kazys Pakštas, vėliau Matas Zujus, Jonas Karosas, 1921–1926 m. mūsų straipsnio herojus I. Sakalas. Sakalas sugrįžo į *Vyčio* redaktoriaus kėdę karo metais, 1942–1946 m. Iš aukščiau minėto jubiliejinio leidinio sužinome, kad daugelis vyčių dirbo ar bendravo su tuomet neseniai įsteigtu *Draugo* laikraščiu Čikagoje: „Po Federacijos suvažiavimo (1913-ųjų vasarą – R.M.L. pastaba) prasidėjo aktyvus Lietuvos vyčių skyrių steigimas lietuvių kolonijose. Į organizacinį darbą įsijungė daugelis dvasininkų ir pasauliečių veikėjų. Jų pirmose gretose stovėjo: kunigai – F. Kemešis, F. Serafinas, I. Albavičius, J. Vaičiūnas, F. Kudirka, J. Ambotas, K. Urbonavičius, P. Lapelis, J. Jakaitis; pasauliečiai – dauguma jų studentai – A. Aleksis, L. Šimutis, J. Kaupas, K. Pakštas, J. Navickas, P. Daužvardis, (...) I. Sakalas, P. Strakauskas, A. Patgeckis, A. Visminas ir kt.“. Metai greitai bėga. Vyčių seime, vykusiam 1927 m. birželio 7–9 d. Elizabeth, NJ, Sakalas su žmona Sofija surengė lietuviškos tautodailės parodą (daugumą eksponatų parūpino Lietuvos pavasarininkai). Tais pačiais 1927 m. I. Sakalo ir kitų vyčių pastangomis Čikagoje atgaivintas vyčių choras. Tačiau organizacijos kelyje būta ir duobių. Nelengvi vyčiams buvo 1931-ieji. Tuomet į rugpjūčio 18–20 d. Brooklyne vykusį seimą teatvažiavo 67 delegatai. Sumažėjus nario mokesčių mokančių vyčių, vadovai buvo priversti imtis priemonių – rečiau leisti savo organą *Vytį* ir ieškoti mažesnių spaustuvės patalpų. Rugsėjo 16 d. buvo sušauktas Čikagos lietuvių katalikų visuomenės veikėjų posėdis aptarti tolimesnę vyčių spaustuvės likimą. Išrinkta komisija (į ją įėjo ir *Draugo* re-

K. Sakalauskas (vėliau Sakalas) kartu su A. Zdanavičiumi ir J. Šalčiumi buvo vienas iš Clevelando lietuviškų draugysčių istorinės peržvalgos knygos redaktorių.

daktoriai Leonardas Šimutis bei Ignas Sakalas) nutarė sutelkti nors 500 dol. būtinai skolai padengti, kiekvienai kuopai prisidedant bent po 10 dol. Deja, iš to nieko neišėjo, ir nuo 1933 m. *Vytį* buvo nutarta leisti tik kartą per mėnesį. 1943-aisiais *Vyčiui* vėl iškilo rimta grėsmė. Ir nors dėl karo nutarta seimo nerengti, visi suprato – jei *Vytis* nustos eiti, žlugs ir pati organizacija. 1943 m. atsistatydino spaustuvės vedėjas J. Gudaitis. Spaustuvės direktoriai (tarp jų ir Ignas Sakalas) buvo priversti spaustuvę uždaryti. Laikini *Vytį* spausdino *Darbininkas* Bostone. Redaktoriaus pareigas ir toliau ėjo Čikagoje gyvenantis Ignas Sakalas. Kaip tvirtino *Darbininkas*, *Vyčio* ketvirtasis numeris pasirodė gerokai lietuviškesnis, techniškai švaresnis, be menkaverčių korespondencijų. Spauda – gera, be to, numeris papuoštas daugybe nuotraukų. „Gegužės mėn. *Vytis* į skaitytojų rankas pateko vėlokai. Tačiau numeris gražus ir turiningas“, – rašė tuomet *Draugas*. Beje, 1943-ieji Sakalų šeimai buvo reikšmingi. Vyčių 36-osios kuopos nariai Ignas ir Sofija Sakalai minėjo Igno darbo *Drauge* 25-metį ir 20-ies metų Sofijos ALRK Moterų sąjungos laikraščio *Moterų dirva* redagavimo sukaktį.

Po metų Igno Sakalo iniciatyva įsteigtas pirmasis vyčių sendraugių skyrius Čikagoje. Iki 1945-ųjų Sakalas aktyviai dirbo su Čikagos lietuviškuoju, ypač vyčių 36-osios kuopos, jaunimu. Čia jis pasižymėjo kaip gabus režisierius, subūręs Amerikoje gimusius lietuvačius sceninei veiklai. 1945 m. už nuopelnus vyčių organizacijai Ignas Sakalas buvo pakeltas į garbės narius. 1961 m. rugpjūčio 23–27 dienomis Clevelande vyko dar vienas vyčių organizacijos seimas. Suvažiavime dalyvavo ir iš Šveicarijos atvykęs prof. Juozas Eretas. Jam ir Ignui Sakalui buvo įteikti Šv. Kazimiero ordino medaliai. **Ištikimas Dievui ir katalikiškųjų organizacijų siekiamas** Ignas Sakalas neapsiribojo vien dalyvavimu Lietuvos vyčių gretose. Jo pėdsakai matomi ir Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje (LRKSA) organizacijoje. Dr. Antanas Kučas savo knygoje *Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas Amerikoje* (*Garsas*, Wilkes-Barre, 1956) mini ir veiklą jos narį Igną Sakalą. **Nukelta į 15 psl.**

Laikai, kai *Draugą* valdė vyrai! Pirmoje eilėje iš k.: br. Jonas Peldžius, Ignas Sakalas, vyr. red. Leonardas Šimutis, kun. J. Mačiulionis, Petras Tumasonis, kun. Juozas Dambrauskas, br. Stanislovas Montvydas; antroje eilėje išvardinti: br. Juozas Apšėiga, Antanas Skirius, br. Jonas Seibutis, Jonas Pilipauskas, Pranas Juška, Mikas Pavalonis, Jonas Kulikauskas, Kazimieras Boguslovas, br. Vincas Žvingilas. Čikaga, 1939 m. (Trūksta trijų pavardžių – gal mūsų skaitytojai galėtų patikslinti istorinę nuotrauką? – Red.)

Renginyje Čikagoje (iš k.): Ignas Sakalas, kun. Petras Činikas, Leonardas Šimutis.

SVEIKATA

Žemas kraujo spaudimas. Ar verta nerimauti?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Daug yra kalbama ir rašoma apie aukštą kraujo spaudimą ir jo sukeliamas problemas, tačiau nemažai sveikatos negalavimų sukelia ir žemas kraujo spaudimas – hipotenzija (hypotension). Nors dauguma žmonių dėl žemo kraujo spaudimo nejaučia ypatingų požymių, tačiau kartais juos gali varginti nuolatinis silpnumas, galvos svaigimas bei kiti negalavimai.

Kas tai yra žemas kraujo spaudimas?

Arterinis kraujo spaudimas (kraujo spūdis) – tai kraujo slėgis į vidines kraujagyslių sieneles. Kad kraujas pasiektų vidaus organus, širdis jį turi išstumti tam tikru spaudimu. Kraujospūdis yra sistolinis, dar vadinamas viršutiniu, nes jis visada yra aukštesnis ir diastolinis – apatinis, kuris visada yra žemesnis. Normalus suaugusio žmogaus kraujospūdis yra apie 120/80 milimetrų gyvsidabrio (mm Hg) stulpelio.

Hipotenzija – tokia organizmo būklė, kai sistolinis (viršutinis) kraujo spaudimas neviršija 100 mm Hg stulpelio, o diastolinis (žemutinis) – 60 mm Hg. Sistolinis kraujo spaudimas rodo širdies susitraukimo metu sukurta spaudimą, o diastolinis – spaudimą kraujagyslėse tarp širdies susitraukimų.

Kas vyksta organizme hipotenzijos metu?

Esant žemam kraujospūdžiui sulėtėja kraujo apytaka, širdis, smegenys ir kiti organai blogiau aprūpinami krauju, sumažėja bendras organizmo tonusas. Žmogus jaučiasi mieguistas, vangus, jam silpna, dažnai svaigsta galva, kartais vargina širdies veiklos sutrikimai. Hipotenzija dažniausiai stebima tarp jaunų – nuo 20 iki 40 metų moterų. Vyrų šiuo negalavimu skundžiasi kur kas rečiau.

Hipotenzija – liga ar bėda?

Dauguma linkę manyti, kad hipotenzija nėra liga, o tik tam tikra organizmo būklė, nes kai kurių žmonių visą gyvenimą būna žemas kraujo spaudimas, ir jų organizmas prie to yra prisitaikęs. Tačiau kiti žmonės jaučia įvairius negalavimus: jie būna išblyškę, apatiški, kartais po fizinio krūvio juos vargina dusulys. Moterims hipototenzija gali sukelti menstruacinio ciklo sutrikimus.

Kenčiančius nuo arterinės hipotenzijos santykinai galima suskirstyti į dvi grupes:

*Pirmai grupei priskiriami žmonės, kuriems sumažėjusį kraujo spaudimą sukelia kraujotakos sutrikimai, širdies veiklos nepakankamumas, įvairios lėtinės ir ūmios infekcijos, hormoninio pobūdžio sutrikimai. Tokia atveju reikia gydyti ne pačią hipotenziją, bet jos tiesioginę priežastį.

*Antrajai grupei priklauso tie žmonės, kuriems žemas kraujo spaudimas yra tarsi norma. Tačiau jie pa-

prastai neigiamai reaguoja į atmosferos slėgio, temperatūros, oro drėgnumo pokyčius. Įtakos jų savijautai taip pat turi ir paros metas. Tokie žmonės dažnai atsikelia vangūs, nepailsėję, būna nedarbingi, geriau pasijunta išgėrę kavos. Dienos viduryje jų gyvybinis tonusas vėl sumažėja. Rytais jų kūno temperatūra dažnai būna mažesnė už normalią.

Ar verta nerimauti?

Jei žemas kraujo spaudimas vargina, nuolat prastai jaučiatės, patartina kreiptis į gydytoją. Būtina nerimauti, jei dažnai svaigsta galva, pykina, atsiranda neįprastas troškulys, dėmesio stoka, neryškus matymas, polinkis alpimams (fainting). Nors nuolatinis žemas kraujo spaudimas nėra gyvybei pavojinga būklė, tačiau nesiimant jokių priemonių gali prisidėti nuovargis ir depresija. Pavojingas yra staigus kraujospūdžio kritimas patyrus šoką, staiga gausiai nukraujavus per operaciją ar dėl traumos, o taip pat esant dehidratacijai (nepakankamai geriant skysčių, ypatingai karštomis dienomis). Tokiais atvejais būtina skubi kvalifikuota medicinos pagalba.

Ką daryti esant žemam kraujo spaudimui?

Viena iš geriausių priemonių – išgerti daugiau skysčių ir vartoti daugiau druskos. Išgėrus skysčius padidėja kraujo apimtis, o tuo pačiu ir kraujo spaudimas. Jei turite širdies nepakankamumą ar inkstų problemas – patartina druską vartoti atsargiai. Pasitarkite su savo gydytoju. Jei kraujo spaudimas sumažėjo staiga, atsirado galvos svaigimas ir pajutote, kad galite nualpti, atsigulkite ant lygaus paviršiaus ir šiek tiek pakelkite kojas. Kraujas iš kojų pritekės į smegenis, ir – pasijusite geriau. Jei galva svaigsta, kojos linksta, o prigulti nėra kur, kuo stipriau įtempkite kojų raumenis, po to atpalaiduokite. Kartokite kelis kartus. Taip pagerinsite smegenų aprūpinimą krauju ir deguonimi.

Tinkama mityba

Hipotonikams geriau jaustis padeda tinkama ir visavertė mityba. Kasdien reikia valgyti augalinių produktų – vaisių, daržovių, riešutų, grūdų, įvairių sėklų. Šiame maiste yra daug vertingų medžiagų: baltymų, ne-sočiųjų riebalų, rūgščių, vitaminų, mineralų, priduodančių organizmui gyvybinės energijos, padedančių kovoti su hipotenzija. Bet apdoroti grūdai (refined), „balti“ (white) miltai, balta duona, balti ryžiai, perdirbtas maistas, dirbtiniai saldikliai, cukraus perteklius (ypač kukurūzų sirupas – high fructose corn syrup) gerokai atima energijos, kartu – ir fizinės bei psichinės sveikatos.

Žmonėms, turintiems pažemintą kraujo spaudimą, patartina socialiai pusryčiauti. Rytais būtų gerai valgyti riebesnio bei sūresnio maisto, prieš pietus ir vakariene – ko nors užkasti, kad organizmas nuolat gautų energijos. Porcijos turėtų būti nedidelės. Pa-

geidautina vartoti daugiau tų maisto produktų, kurie turtingi geležies: jautienos, kepenėlių, pupų, džiovintų abrikosų, razinų, migdolų, vyšnių, slyvų, obuolių, morkų. Taip pat patartina rinktis produktus, turinčius folio rūgšties: lašišą, tuną, sardines, kopūstus. Kraujospūdį didina ir kraujotaką pagerina bananai, riešutai, žaliosios ir aitriosios paprikos.

Raktas į sveikatą – gyvenimo būdas

Medikai pataria žmonėms, turintiems žemą kraujo spaudimą, aktyviai ir sveikai gyventi: laikytis dienos režimo, gerai pailsėti, miegoti 9–10 valandų, nuolat mankštintis, vaikščioti bei sportuoti.

Prabudus ryte nešokti staigiai iš lovos. Reikėtų keletą kartų pasiražyti, lovoje šiek tiek pasimankštinti, judinant rankas ir kojas, „važiuojant dviračiu“. Naudinga palenkti galvą žemyn tarsi norėtume pažiūrėti, kas yra po lova ir taip išbūti 1–2 min. Patartina išgerti iš vakaro prie lovos at-

sineštą stiklinę vandens. Visa tai padės išjudinti kraujotaką. Dar reikėtų pasėdėti minutę ant lovos krašto, su-nėrus rankas ant sprando ir sukiojant galvą kairėn bei dešinėn.

Po tokio pasiruošimo kraujo apytaka sunormalėja ir atsistojus galva nesvaigsta. Tada jau laikas pasimankštinti, apsiprausti kontrastiniu dušu, pamasažuoti kaklo sritį. Kontrastinį dušą reikia pradėti nuo prausimosi karštu vandeniu 2 minutes, paskui 1 minutę šaltu. Procedūrą pakartoti 3 kartus (baigti šaltu vandeniu). Visą kūną ištrinti minkštu rankšluosčiu. Kontrastinis dušas pagyvina kraujo cirkuliaciją, kartu stiprina kraujagysles.

Po tokių rytinių procedūrų patariama išgerti kavos ar stiprios arbatos. Būkite žvalūs ir sveiki!

Paruošta pagal:

www.American Heart Association, www.WebMD, www.Mayoclinic.org, www.sveikas žmogus, http://ligos.sveikas.lt, www.infomed.lt

MANO VIRTUVĖ

Išsikepti pyragą namuose – paprasta ir greitai. Namiškių šypsenos ir malonus po namus pasklidęs kvapas atlygins jūsų pastangas dešimteriopai.

Slyvų pyragas

Šiame pyrage viskas paprasta, nors vienos subtilybės esama – kuo saldesnės slyvos, tuo geriau.

Reikės:

20 slyvų
150 (5,3 oz) sviesto
1/2 puodelio cukraus
3 kiaušinių
1 puodelio lazdyno riešutų
1 puodelio miltų
1 arb. šaukštelio kepimo miltelių

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 170 C (340 F).

Sviestą ištrinti su cukrumi iki purumo. Po vieną įmušti kiaušinius ir ištrinti iki vientisos masės. Miltus persijoti, sumaišyti su kepimo milteliais ir palaipsniui įmaišyti į sviesto-kiaušinių masę.

Į gautą tešlą sudėti per pusę arba ketvirčiais supjaustytas slyvas, smulkintus lazdyno riešutus, viską išmaišyti ir supilti į kepimo formą, išteptą sviestu.

Kepti įkaitintoje orkaitėje 40–45 min.

Marokietiškas pyragas

Labai paprasta ir gražu. Tikrai šventinis desertas. Tinka patiekti su vaniliniais ledais arba plakta grietinėle.

Reikės:

1 puodelio kedro riešutų
1 puodelio cukraus
200 g (7 oz) sviesto
3 kiaušinių
4 šaukštų medaus
1 apelsino žievelės
1/2 puodelio miltų

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 180C (350 F).

Sausoje keptuvėje lengvai paskrudinti kedro riešutus.

Plaktuve iki pūraus kremu išplakti sviestą (jis turi būti minkštas) su cukrumi. Į masę po vieną įplakti kiaušinius.

Įmaišyti medų ir smulkiai tarkuotą apelsino žievelę. Tuomet suberti kedro riešutus ir miltus. Išmaišyti ir gautą tešlą supilti į kepimo formą su nuimamu rėmu, prieš tai jos dugną ir šonus ištepęs sviestu.

Kepti įkaitintoje orkaitėje 20–30 minučių.

Skanaus!

Jūsų Indrė

Prisimentant Iğnə Sakala

Atkelta iš 13 psl.

Štai 51-ajame LRKSA seime, kuris vyko 1938 m. gegužės 9–12 dienomis Pittsburge, jo pirmininku buvo išrinktas Ignas Sakalas, pavaduotoju Pranas Jurevičius, sekretoriais – Matas Zujus (*Garso* redaktorius) ir Ieva Lokosiūtė. Manykime, jog LRKSA pirmininkas Leonardas Šimutis, ilgametis *Draugo* redaktorius, tam turėjo nemažos įtakos (žinoma, suvaidino vaidmenį ir paties kandidato organizaciniai sugebėjimai). 57-ajame seime, vykusiam 1950 m. liepos 10–13 dienomis Detroite, Sakalas ir vėl išrenkamas seimo pirmininku.

**Jo užtarimo reikėjo ir
kitataučiams, ir bedieviams**

Savo tolerantiškumu Ignas Sakalas pasižymėjo ne tik tuometinėje Čikagos lietuvių bendruomenėje. Tai liudija kad ir toks pavyzdys. Čikagoje gyvenęs gydytojas, *Draugo* laikraščio bendradarbis Aleksandras Račkus 1931 m. balandžio 26 d. kvietė Igną Sakalą į svarbų posėdį:

Dr. Miroslav Siemens, Prezidentas Lietuvių - Ukrainiečių Kliubo kviečia, ir p. L. Šimutis prašo, kad tamsta atvyktum į Lietuvių - Ukrainiečių Kliubo posėdį, kurs įvyks balandžio 30 d., ketvirgo vakare, D-ro Siemenso ofise, 2006 W. Chicago Avenue. Mūsų Kliubo obalsis yra „Nepriklausomybė Ukrainai; Vilnius Lietuvai!“ Visų lietuvių inteligentų priedermė yra susiartinti su ukrainiečių inteligentija, kad sudaryti Vytautinį frontą prieš bendrus priešus. Reiktų vykdyti prof. Biržiškos planą. Malonėki atvykti į posėdį ir susipažinti su mūsų Kliubo darbuote.

Manykime, kad savo organizaciniais sugebėjimais Sakalas prisidėjo prie dviejų Rytų Europos diasporų veiklos suartinimo.

Išeivijos padangėje nuo pat pradžių netrūko rinčių bei nesantaikos tarp įvairių politinių grupių bei religinių konfesijų. Senieji emigrantai kreivai

žiūrėjo į taip vadinamus „nezaležnikus“ – bedievius. Šie turėjo savo ratelius, propagavo savo įsitikinimus, steigė net atskiras kapines. Jie jautiesi esantys tokie patys lietuviai kaip ir visi kiti. Bet daugelis jų nemėgo, net keikdavo. Tiesa, atsirasdavo ir tokių, kurie norėjo užmegzti su „nezaležnikus“ ryšius, bandydami juos suprasti, o gal net išsaugoti jų paveldą. Nebūdingo prašymo katalikų dienraščio darbuotojas Ignas Sakalas sulaukė iš Marianopolio kolegijos, Thompson, CT kunigo J. Nauckaus. 1935 m. lapkričio 19 d. šis rašė:

Viešėdamos Lawrence, Mass. išgirdau apie nezažėninkų garsiąsias kapines: kas per žmonės, kurie čia laidojami. Vienas exzažėninkas parašė neva korespondenciją, paduodamas visų palaidotųjų vardus, pavardes ir įvertinimą. Man atėjo mintin, kad tamsa savo kampelyje gali labai gerai suvartoti šią medžiagą, juo labiau, kad čia suminėti tikri žmonės tikromis savo pavardėmis. Rašytojas apsiima savo atsakomybe atsakyti, jeigu būtų kokių paklausimų ar keblumų.

Atrodytų, jog kadaise Lietuvoje besirūpinusį kapinių likimu bei priežiūra Sakalą šis Marianopolio kolegijos vadovo pasiūlymas turėjo sudominti. Bet redaktorius neužsikabino už kontroversiško pasiūlymo – sąrašas *Drauge* nepasirodė.

Bus daugiau

Istorinės citatos pateikiamos originalia kalba.

Už pagalbą ruošiant šį straipsnį nuoširdžiai dėkoju kolegėms iš Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vilniuje: vyr. bibliografei Irenai Adomaitienei ir retų knygų ir rankraščių skyriaus vyr. bibliotekininkei Dianai Norkūnienei.

Istorinės nuotraukos ir dokumentai iš „Draugo“ laikraščio bei asmeninio Raimundo Mariaus Lapo (Čikagoje) archyvų.

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPA

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiaus
pristatymo terminai**

**Kiekvieną dieną nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabėtimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

**Asmeninės siuntos
708-907-3000**

**Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136**

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Pilėta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal Inc.
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalya
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

IVAIRŪS

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. **Tel. 630-640-3516.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Kalba angliškai, nevairuoja. Tel. 872-218-0098.

■ Vyras ieško darbo, gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 708-369-8592.

■ Vyras, turintis ilgametę senelių priežiūros darbo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Tel. 708-897-6936.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-640-3559**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu ar su grįžimu. Ilgameitė patirtis. **Tel. 708-299-6417.**

■ Vyras ieško nebrangiai išsinuomoti vieną kambarį netoli Oak Lawn. Tel. 630-670-0813.

**Padovanokite savo vaikams,
anūkams ir draugams
DRAUGAS NEWS ir
LITHUANIAN HERITAGE
prenumeratą.**

Du leidiniai – viena prenumerata!

Kaina JAV – tik 45 dol.

**Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie
Lietuvą: šalies žmones, politiką, kultūrą, istoriją, meną,
sportą, kulinariją ir kt.**

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh • www.facebook.com/DraugasNews

Remkime Draugo fondā

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamentu. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500
www.draugofondas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Vasario 12 d., sekmadienį, Šv. Antano** parapijoje Cicero lietuviai švęs Vasario 16-tąją. Šv. Mišias 8:45 val. r. aukos kun. Gediminas Keršys. Po Mišių – minėjimas parapijos kavutės kambaryje. Lietuvos nepriklausomybės tema kalbės Mindaugas Bielskus. Pasivaišinsime kugeliu. Visus maloniai kviečia JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės valdyba.

■ **Vasario 12 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** kviečiame į Pasaulio lietuvių centro didžiąją salę pasiklausyti organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ metinio pranešimo. Bus apibūdinti organizacijos projektai ir planai, pristatyta finansinė ataskaita ir rodomos skaidrės iš organizacijos remiamų centrų veiklos Lietuvoje bei JAV. Laukiame organizacijos narių, rėmėjų ir visų, kuriuos domina „Vaiko vartai į mokslą“ siekliai bei veikla.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės valdyba** maloniai kviečia visus dalyvauti Vasario 16-osios minėjime, kuris įvyks š. m. vasario 19 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Fondo salėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Pagrindinis pranešėjas – lt.plk. Kęstutis Eidukonis. Taip pat bus meninė programa ir vaišės. Lauksime visų.

■ **Vasario 25 d., šeštadienį, 5:30 val. p. p.** New Yorko Lietuvių Bendruomenės valdyba drauge su LR generaliniu konsulatu New Yorke kviečia jus į Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Apreiškimo bažnyčioje (259 North 5th St., Brooklyn, NY 11211) sveikinamąjį žodį tars Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius, muzikinę programą at-

liks Dariaus Polikaičio vadovaujamas lietuvių meno ansamblis iš Čikagos „Dainava“. Vėliau šventė tęsis Mount Carmel bažnyčios salėje (North 8th St. ir Havemeyer St. Corner, Brooklyn, NY 11211), kur jus linksmins DJ/VJ Rimas Samis. Bus vaišės. Daugiau informacijos el. paštu: zybuokle@gmail.com arba paskambinus tel. 347-415-6379.

■ **Čikagos lituanistinės mokyklos 25 metų** jubiliejinis pokylis vyks kovo 4 d., šeštadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje. Renginys prasidės 5 val. p. p. šv. Mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje. Bus programa, vakarienė ir šokiai. Kviečiame visus buvusius ir dabartinius mokinius, mokytojus, tėvų komiteto narius bei visuomenę gausiai dalyvauti. Vietas užsisakyti ir daugiau informacijos tel. 630-242-0493.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** š. m. kovo 11 d., šeštadienį, rengia išvyką autobusu iš PLC į klasikinio kiniečių šokio ir muzikos ansamblio „SHEN YUN“ pasirodymą „Rosemont“ teatre, Rosemont, IL. Norintieji pamatyti šią pasaulinio garso trupę prašomi skubiai užsisakyti vietas. Daugiau informacijos sužinosite paskambinę Baniutei Kronienei tel. 630-968-0184.

■ **Vydūno jaunimo fondas** minės savo veiklos 65 metų sukaktį š. m. kovo 26 d. 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, didžiojoje salėje. Maloniai prašome pasižymėti šią datą. Lauksime vardinių stipendijų steigėjų, rėmėjų ir svečių drauge atšvęsti šią reikšmingą sukaktį. Daugiau informacijos pateiksime vėliau.

Vasario 19 d., sekmadienį, 2 val. p. p.
Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje
6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629

**Pirmą kartą
vienintelis koncertas
Čikagoje**

Okelionė laike

**Kauno VDU
Kamerinis orkestras**
Vyr. dirigentas
Jonas Janulevičius

Solistas
**Liataaras
Janašaitis**
soprano ir tenoro saksofonai

Tarpakario šlageriai • Lietuviškoji klasika • XXI a. skambesys
Auka – 20 dol. • Daugiau info tel. 708-668-6214 arba 773-776-4600

**VASARIO 16
ŠVĘSKIME LAISVĘ!**

Kovo 25 d. 10 val. r. Balzeko lietuvių kultūros muziejus (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) kviečia į **vėlykinių kiaušinių dekoravimo pamoką**. Jos instruktorius menininkas **Donatas Astras** susirinkusius mokys lietuvių tradicinės dažytų kiaušinių skutinėjimo technikos. Pamokos dalyviai bus pamokyti, kaip specialiu gremžtuku ant nudažyto kiaušinio išskutinėti pasirinktų ar susikurtų ornamentų.

Į pamoką kviečiame ir suaugusius, ir vaikus. Ateikite su šeimomis, skirkite laiko ir patys sukurkite savo šeimos Velykų stalo simbolį ir puošmeną – dekoruotų kiaušinių. Į **pamoką reikia atsinešti 6 kietai virtus dažytus kiaušinius**. Renginio organizatoriai pasirūpins darbo priemonėmis.

Pamokos kaina: suaugusiems 15 dol., muziejaus nariams 10 dol., vaikams iki 12 metų 5 dol. Užsiėmimo metu būsite vaišinami kava ir sausainiais.

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS
DAINAVA

2017 m. balandžio 30 d.
sekmadienį 1:30 v.p.p.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje
6812 S. Washtenaw Avenue, Chicago, IL

saulėtekis

„DAINAVA“ kviečia į pavasario koncertą „Saulėtekis“

Nors žiema dar nesiruošia trauktis, ne vienas jau gyvename pavasario laukimu. Nespėsime pajusti, kaip bundanti gamta išjudins mus iš žiemos sąstingio, su kaitresne saule vėl pasklis Šv. Velykų nuojauta. Lietuvių meno ansamblis „Dainava“ gamtos atgimimo nuotaika gyvena jau dabar ir ja pasidalinti savo gerbėjus kviečia į koncertą „Saulėtekis“. Be V. Augustino, V. Miškinio ir kitų lietuvių kompozitorių kūrinių programoje skambės ir du pasaulinio pripažinimo sulaukę kūrinių – V. A. Mocarto „Mažosios mišios b-dur“ bei norvegų kilmės kompozitoriaus Ola Gjeilo įspūdingosios „Saulėtekio mišios“.

Koncertas įvyks **balandžio 30 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p.**

Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke
6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629.

Daugiau informacijos – tinklalapyje www.dainava.us

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747